

SPRÁVA O SOLVENTNOSTI A FINANČNOM STAVE POISŤOVNE

Správa určená pre verejnosť

Podľa stavu k 31.12.2017

Obsah

1.	Zhrnutie	3
2.	Činnosť a výkonnosť	4
2.1.	Činnosť	4
2.2.	Výkonnosť v oblasti upisovania	6
2.3.	Výkonnosť v oblasti investícií	10
2.4.	Výkonnosť v oblasti iných činností	10
3.	Systém správy a riadenia	11
3.1.	Všeobecné informácie o systéme správy a riadenia	11
3.1.1.	Zásady odmeňovania	13
3.2.	Požiadavky týkajúce sa odbornosti a vhodnosti	13
3.3.	Systém riadenia rizík poisťovne	14
3.3.1.	Opis systému riadenia rizika	14
3.3.2.	Funkcia riadenia rizika	16
3.4.	Vlastné posúdenia rizika a solventnosti	16
3.5.	Systém vnútornej kontroly	18
3.6.	Funkcia vnútorného auditu	19
3.7.	Aktuárska funkcia	19
3.8.	Zverenie výkonu činnosti	20
4.	Rizikový profil	22
4.1.	Upisovacie riziko	23
4.1.1.	Riziko životného poistenia	25
4.1.2.	Riziko neživotného poistenia	25
4.1.3.	Riziko zdravotného poistenia	26
4.2.	Trhové riziko	26
4.3.	Kreditné riziko	30
4.4.	Riziko likvidity	31
4.5.	Operačné riziko	33
4.6.	Iné významné riziká	34
4.7.	Ostatné informácie	35
5.	Oceňovanie pre účely solventnosti	36
5.1.	Oceňovanie aktív	36
5.2.	Technické rezervy poisťovne	39
5.2.1.	Ocenenie na účely solventnosti	39
5.2.2.	Oceňovanie podľa účtovnej závierky	46
5.3.	Iné záväzky	48
5.4.	Alternatívne metódy oceňovania	49
5.5.	Ďalšie informácie	49
6.	Riadenie kapitálu	51
6.1.	Vlastné zdroje	51
6.2.	Vysvetlenie materiálnych rozdielov vo vlastnom kapitály	52
6.3.	Klasifikácia vlastných zdrojov podľa tried	53
6.4.	Kapitálová požiadavka na solventnosť a minimálna kapitálová požiadavka	53
6.5.	Rozdiely medzi štandardným vzorcom a použitými vnútornými modelmi	55
6.6.	Dodržiavanie minimálnej kapitálovej požiadavky a zásadné nedodržanie kapitálovej požiadavky	56

1. Zhrnutie

Správa o solventnosti a finančnom stave poisťovne za rok 2017 je správou pripravenou pre verejnosť v súlade s európskymi legislatívnymi požiadavkami pre Solventnosť II vyplývajúcimi zo zákona o poisťovníctve č. 39/2015 (ďalej zákon) a implementácie Delegovaného nariadenia Komisie 2015/35.

Táto správa poskytuje preukazné informácie o finančnom stave a výkonnosti poisťovne v oblasti upisovania a investícií, vnútornej kontrole, systéme správy a riadenia, o smeroch vývoja rizikového profilu poisťovne, oceňovania technických rezerv a iných finančných položiek, riadení kapitálu a zhodnotení pozície kapitálovej primeranosti.

Stratégia ČSOB poisťovne a.s. (ďalej len „poisťovňa“) reflektuje ambíciu zákaznícky zameranej organizácie, ktorá je stabilným a ziskovým partnerom pre zákazníkov, akcionárov a zamestnancov.

Naším cieľom je byť organizáciou zameranou na zákazníka, čo znamená neustále budovať dôveru zákazníkov udržateľným spôsobom, poskytovať zákazníkovi pohodlie s minimálnym úsilím z ich strany, byť proaktívny a prezieravý.

Naše hodnoty stoja na štyroch pilieroch:

1. ponúkame skupinové riešenia prostredníctvom bankopoistenia,
2. máme zanietených kolegov, ktorí poskytujú zákazníkovi vynikajúce poradenstvo,
3. poskytujeme skvelú skúsenosť s likvidáciou poistných udalostí, čo je základnou požiadavkou zákazníkov na poisťovňu,
4. ponúkame našim externým partnerom zlepšovanie služieb, s cieľom zaistenia hladkej a výhodnej spolupráce.

Keď sa pozeráme na naše strategické a kritické faktory úspechu, na najvyššom mieste sú naši ľudia. Ich rozvoj podporujú školiace programy súvisiace s našou stratégiou a s našimi výkonnostnými cieľmi. Ďalším rozhodujúcim faktorom úspechu je riadenie nákladov, ktoré investujeme do zjednodušenia procesov a automatizácie. Naše štyri piliere sú našimi strategickými faktormi úspechu, ktoré umožňujú náš program digitalizácie a inovácie.

Cieľom nášho tímu je pripraviť našu spoločnosť na budúcnosť cez investovanie zdrojov do našich odlišovacích faktorov, zároveň s cieľom byť atraktívnou investíciou pre našich akcionárov a odporúčaným zamestnávateľom.

Významné zmeny týkajúce sa činnosti a výkonnosti poisťovne:

1. Kapitálová primeranosť poisťovne je viac ako dostatočná, ukazovateľ solventnosti dosiahol 249%. Poisťovňa drží 2,5 viac kapitálu na pokrytie nečakaných rizík ako je zákonná požiadavka.
2. Poisťovňa má implementovaný systém správy a riadenia. Významnou zmenou v roku 2017 bolo organizačné oddelenie funkcie riadenia rizika a aktuárskej funkcie.
3. Rizikový profil poisťovne zostáva nízky aj v roku 2017.
4. Požiadavky na oceňovanie pre účely solventnosti sú implementované a v roku 2017 nenastala žiadna významná zmena.
5. Poisťovňa má implementovaný systém riadenia kapitálu podľa pravidiel vyžadovaných reguláciou.

2. Činnosť a výkonnosť

2.1. Činnosť

ČSOB Poistovňa, a.s. (ďalej „Spoločnosť“), IČO 31 325 416, IČ DPH SK 2020 851 767, bola založená dňa 1. januára 1992 a následne zapísaná do obchodného registra dňa 9. júna 1992. Povolenie k vykonávaniu poisťovacej činnosti ako univerzálna poisťovňa získala dňa 4. septembra 1995. Sídlo spoločnosti je: Žižkova 7802/11, 811 02 Bratislava.

Spoločnosť vykonáva nasledovné aktivity:

ČSOB Poistovňa, a.s., je univerzálna poisťovňa, ktorá poskytuje širokú škálu poisťných produktov. Je oprávnená vykonávať poisťovaciu činnosť v oblasti životného, neživotného a úrazového poistenia. Zameriava sa nielen na poistenie bežných potrieb občanov, ale aj na poistenie podnikateľov, ich majetku, podnikateľských rizík a zodpovednosti za škody. Kvalitné služby poskytuje aj veľkým priemyselným a obchodným organizáciám. Poisťovňa má licenciu na uzatváranie sprostredkovateľských zmlúv s fyzickými i právnickými osobami na území SR na činnosť dojednávania poistenia v rozsahu povolenia udeleného Ministerstvom financií SR.

Orgán dohľadu: Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Orgán dohľadu nad skupinou: Nationale Bank van België
De Berlaimontlaan 14
1000 Brussel
Belgické kráľovstvo

Externý audítor: PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.
Karadžičova 2
815 32 Bratislava
Slovensko
Tel.: +421 2 59 350 111

Základné imanie: 27 816 488,2 EUR

Počet akcií: 1 676

Akcionár: KBC Insurance NV,
3000 Leuven,
Professor Roger Van Overstraetenplein 2,
Belgicko.
KBC Insurance NV vlastní 100% podiel od 18. 4. 2008.

Členstvo v skupine:

ČSOB Poistovňa, a.s. je členom skupiny KBC

Skupina KBC patrí medzi najvýznamnejších hráčov na belgickom bankovom a poistnom trhu a zároveň medzi najvýznamnejšie finančné inštitúcie v strednej a východnej Európe. Zastúpenie má aj v ďalších krajinách a regiónoch sveta. Svoje služby poskytuje najmä retailovým klientom, ale aj malým a stredným podnikateľom a privátnej klientele. Jej cieľom je upevňovať pozíciu na domácom trhu v Belgicku, ako aj na štyroch kľúčových trhoch v strednej a východnej Európe, ktorými sú Slovensko, Česko, Maďarsko a Bulharsko.

Predmet činnosti:

Významné skupiny činností sú v rámci neživotného poistenia najmä poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám, poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a ostatné poistenie motorových vozidiel. V rámci životného poistenia sú najvýznamnejšie investičné životné poistenie a poistenie s podielom na zisku, a v zdravotnom poistení je to hlavne poistenie zabezpečenia príjmu.

Geografické pôsobenie: Slovenská republika

Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje správa sa nevyskytla významná činnosť ani iná udalosť, ktorá by mala na podnik významný dosah.

2.2. Výkonnosť v oblasti upisovania

Výkaz ziskov a strát zostavený podľa Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva v znení prijatom EÚ, ktorý je uvedený v Účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2017, je uvedený v Tabuľka 2-1

Tabuľka 2-1: Výkaz ziskov a strát podľa účtovnej závierky

	2016	2017
(tis. Eur)		
Predpis poistného	83 840	85 095
Poistné postúpené zaistovateľom	-1 912	-2 029
Čisté zaslúžené poistné	81 928	83 066
Výnosy z finančných aktív	6 704	6 158
Prijaté provízie a poplatky	347	414
Ostatné výnosy	228	289
Zisk z predaja a precenenia finančných aktív a zníženie hodnoty finančných aktív	3 307	2 779
Výnosy spolu	92 514	92 706
Poistné plnenia	-45 946	-47 150
Podiel zaistovateľa na poistných plneniach	356	138
Zmena stavu rezerv na poistné plnenia	155	1 926
Podiel zaistovateľa na rezervách na poistné plnenia	49	-34
Zmena stavu ostatných rezerv z poistenia	-6 481	-3 666
Podiel zaistovateľa na ostatných rezervách z poistenia	0	10
Čisté poistné plnenia	-51 867	-48 776
Platené provízie a poplatky z poistenia	-8 355	-9 365
Zisk z prepočtu cudzích mien	-2	-2
Ostatné prevádzkové náklady	-20 414	-21 383
(Tvorba)/Rozpustenie opravných položiek a odpis aktív	-179	-442
Náklady spolu	-80 817	-79 968
Zisk pred zdanením	11 697	12 738
Daň z príjmov splatná	-2 133	-2 451
Daň z príjmov odložená	-691	-159
Zisk po zdanení	8 873	10 128
Iný komplexný výsledok:		
Položky, ktoré môžu byť preklasifikované do výkazu ziskov a strát:		
Precenenie finančných aktív k dispozícii na predaj	359	-2263
Daň z príjmov vzťahujúca sa k preceneniu finančných aktív k dispozícii na predaj	-79	475
Iný komplexný výsledok po zdanení	280	-1 788
Celkový komplexný výsledok za účtovné obdobie	9 153	8 340

Poistovňa vykázala za rok 2017 zisk po zdanení na úrovni 10 128 tis. Eur a zisk pred zdanením na úrovni 12 738 tis. Eur. Zisk pred zdanením za rok 2017 je väčší o 1 041 tis. Eur, čo je spôsobené najmä nárastom čistého zaslúženého poistného, priaznivým vývojom poistných udalostí a udržaním ostatných nákladov pod kontrolou aj pri raste portfólia.

Detail a ďalšie komentáre je možné nájsť v Poznámkach k účtovným výkazom za rok 2017.

Súhrnné informácie o výkonnosti poisťovne v oblasti upisovania spolu a ich rozdelenie na životné a neživotné poistenie a významné skupiny činnosti podľa výkazu S.05.01.02 sa nachádzajú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 2-2: Výkonnosti poisťovne v oblasti upisovania

(tis. Eur)	Celkom	Životné poistenie	Neživotné poistenie
<u>Predpísané poistné</u>			
Brutto - priama činnosť	86 341	45 550	40 791
Podiel zaistovateľov	2 050	297	1 753
Netto	84 291	45 253	39 038
<u>Zaslúžené poistné</u>			
Brutto - priama činnosť	85 153	45 423	39 730
Podiel zaistovateľov	2 029	252	1 778
Netto	83 124	45 171	37 952
<u>Náklady na poistné plnenia</u>			
Brutto - priama činnosť	45 083	32 761	12 322
Podiel zaistovateľov	104,09	31,724	72
Netto	44 979	32 729	12 250
<u>Zmena stavu ostatných technických rezerv</u>			
Brutto - priama činnosť	-3 674	-3 679	5
Podiel zaistovateľov	0	0	0
Netto	-3 674	-3 679	5
<u>Vzniknuté náklady</u>	28 521	8 991	19 529
<u>Ostatné náklady</u>	0	0	0
<u>Náklady celkom</u>	28 521	8 991	19 529
Total	5 950	-229	6 178

Poisťovňa dosiahla výkonnosť v oblasti upisovania 5 950 tis. Eur. Tento výsledok neobsahuje výkonnosť v oblasti investícií a ostatný výsledok, ktorý je uvedený nižšie.

V porovnaní s účtovnou závierkou je vysvetlený rozdiel:

- ✓ v predpísanom poistnom, kedy vo výkaze pre účely solventnosti nie je zahrnutá rezerva na poistné budúcich období,
- ✓ v čistom zaslúženom poistnom 58 tis. Eur je zahrnuté poistné pre poistné zmluvy iba investičného charakteru, t.j. bez rizika poistenia,
- ✓ v čistých nákladoch na poistné plnenia menej o 933 tis. Eur sú zahrnuté plnenia pre poistné zmluvy iba investičného charakteru, t.j. bez rizika poistenia, a nie sú v nich zahrnuté náklady na likvidáciu, ktoré sú súčasťou rezervy na poistné plnenie (tzv. ULAE),
- ✓ v nákladoch započítaním nákladov na likvidáciu, ktoré sú súčasťou rezervy na poistné plnenie (tzv. ULAE),
- ✓ ostatné náklady obsahujú ostatné položky ako je 8% odvod z poistného, atď.

Tabuľka 2-3: Skupina činností pre: záväzky vyplývajúce z neživotného poistenia a zaistenia

Skupina činností pre: záväzky vyplývajúce z neživotného poistenia a zaistenia (priama činnosť a prijaté proporcionálne zaistenie)	Poistenie zabezpečení a príjmu	Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla	Ostatné poistenie motorových vozidiel	Námorné, letecké a dopravné poistné	Poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám	Poistenie všeobecnej zodpovednosti	Asistenčné služby	Rôzne finančné straty	Spolu neživotné poistenie a zaistenie
Predpísané poistné									
Brutto - priama činnosť	5 887	10 456	5 982	232	14 388	2 116	1 485	246	40 791
Podiel zaistovateľov	9	270	83	4	1 155	232	0	0	1 753
Netto	5 878	10 186	5 899	228	13 232	1 884	1 485	246	39 038
Zaslúžené poistné									
Brutto - priama činnosť	5 897	10 389	5 528	228	13 950	2 049	1 447	241	39 730
Podiel zaistovateľov	9	270	83	4	1 174	238	1 447	241	3 466
Netto	5 888	10 120	5 445	224	12 776	1 811	0	0	36 264
Náklady na poistné plnenia									
Brutto - priama činnosť	1 190	3 867	3 824	5	2 664	399	347	25	12 322
Podiel zaistovateľov	0	4	-3	0	36	25	7	3	72
Netto	1 190	3 863	3 827	5	2 628	374	340	22	12 250
Zmena stavu ostatných technických rezerv									
Brutto - priama činnosť	0	0	1	0	3	1	0	0	5
Podiel zaistovateľov									
Netto	0	0	1	0	3	1	0	0	5
Vzniknuté náklady	3 658	4 664	2 368	137	6 982	949	648	123	19 529
Ostatné náklady									0
Náklady celkom									19 529

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania je 6 178 tis. Eur pre neživotné poistenie pre všetky skupiny činností za rok 2017.

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania pre najvýznamnejšie skupiny činností v neživotnom poistení:

- poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám s výsledkom 3 178 tis. Eur
- poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla 1 593 tis. Eur
- poistenie zabezpečenia príjmu 1 039 tis. Eur

Tabuľka 2-4: Skupina činnosti pre: záväzky vyplývajúce zo životného poistenia

Skupina činnosti pre: záväzky vyplývajúce zo životného poistenia	Zdravotné poistenie	Poistenie s podielom na zisku	Index-linked a unit-linked poistenie	Ostatné životné poistenie	Anuity vyplývajúce z poistných zmlúv o neživotnom poistení a súvisiace so záväzkami vyplývajúcimi zo zdravotného poistenia	Anuity vyplývajúce z poistných zmlúv o neživotnom poistení a súvisiace s poistnými záväzkami okrem záväzkov vyplývajúcich zo zdravotného poistenia	Spolu životné poistenie
<u>Predpísané poistné</u>							
Brutto	2 923	11 921	23 535	4 778	1 890	504	45 550
Podiel zaistovateľov	0	0	0	115	169	13	297
Netto	2 923	11 921	23 535	4 663	1 721	491	45 253
<u>Zaslúžené poistné</u>							
Brutto	2 909	11 923	23 538	4 763	1 789	501	45 423
Podiel zaistovateľov	0	0	0	115	124	13	252
Netto	2 909	11 923	23 538	4 648	1 666	488	45 171
<u>Náklady na poistné plnenia</u>							
Brutto	778	10 528	22 194	667	-1 231	-175	32 761
Podiel zaistovateľov	0	0	0	40	-9	0	32
Netto	778	10 528	22 194	627	-1 222	-175	32 729
<u>Zmena stavu ostatných technických rezerv</u>							
Brutto	-345	-1 381	-2 013	60	0	0	-3 679
Podiel zaistovateľov	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-345	-1 381	-2 013	60	0	0	-3 679
<u>Vzniknuté náklady</u>	1 053	3 044	2 393	1 432	847	222	8 991
<u>Ostatné náklady</u>							
<u>Náklady celkom</u>							8 991

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania životného poistenia je mínus 229 tis. Eur pre životné poistenie pre všetky skupiny činnosti za rok 2017.

Výsledok výkonnosti v oblasti upisovania pre najvýznamnejšie skupiny činností v životnom poistení:

- investičné životné poistenie mínus 3 061 tis. Eur,
- poistenie s podielom na zisku mínus 3 031 tis. Eur,
- ostatné životné poistenie 732 tis. Eur.

Výsledok z upisovania musí byť ešte doplnený o výsledok z investícií, kedy je potrebné doplniť pripísaný výnos klientom 5 285 tis. z dôvodu investičných garancií pre technickú úrokovú mieru, ktorá je súčasťou technických rezerv.

2.3. Výkonnosť v oblasti investícií

V roku 2017 dosiahla ČSOB Poist'ovňa hrubý výnos z investičných aktív¹ vo výške 6 162 tis. Eur a čistý výnos vo výške 557 tis. Eur (po zohľadnení investičných nákladov a podielov poistníkov na týchto výnosoch).

Hlavný zdroj príjmov predstavovali výnosy z dlhopisov, pričom medziročne je možné pozorovať pokles výnosnosti, ktorý odráža pretrvávajúci stav nízkych úrokových sadzieb na finančných trhoch a zníženie objemu priamo spravovaných (nefondových) investičných aktív.

Na rozdiel od minulého roka nedošlo k žiadnym výrazným príjmom z predaja cenných papierov, keďže stabilný vývoj kreditnej kvality dlhopisového portfólia a silná likviditná pozícia poisťovne znamenali, že neboli nutné žiadne predaje za účelom optimalizáciu rizikového investičného profilu ČSOB Poist'ovne.

Tabuľka 2-5: Príjmy a náklady podľa tried aktív za rok 2017

Triedy aktív tis. Eur	Príjmy				Náklady			
	Úrokové výnosy		Realizované zisky a straty		Poplatky za správu a riadenie		Výnosy z investovania pripísané klientom	
Rok	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Dlhopisy	6 610	6 072	392	0	-331	-320	-3 814	-5 285
Termínované depozitá	98	85	0	0				
Bežné účty	2	3	0	0				
Zmenky	0	0	0	1				
Spolu	6 710	6 161	392	1	-331	-320	-3 814	-5 285
Čistý výnos z investícií 2016	557							
Čistý výnos z investícií 2017	2 957							

V rámci vlastného imania taktiež došlo k poklesu oceňovacích rozdielov (nerealizovaných ziskov alebo strát z precenenia cenných papierov) z 18 567 tis. Eur z konca roku 2016 na 16 522 tis. Eur ku koncu roku 2017. Za poklesom stojí primárne mierny medziročný nárast trhových úrokových sadzieb.

Poisťovňa k 31.12.2017 nemá a do budúcnosti neplánuje investície do sekuritizovaných aktív.

2.4. Výkonnosť v oblasti iných činností

Poisťovňa eviduje ako významný príjem a náklad zisk z predaja a precenenia finančných aktív a zníženie hodnoty finančných aktív vo výške 2 779 tis. Eur, prijaté provízie a poplatky 414 tis. Eur a ostatné výnosy 289 tis. Eur počas roka 2017, ktoré neboli zahrnuté do výsledku z upisovania alebo z investícií.

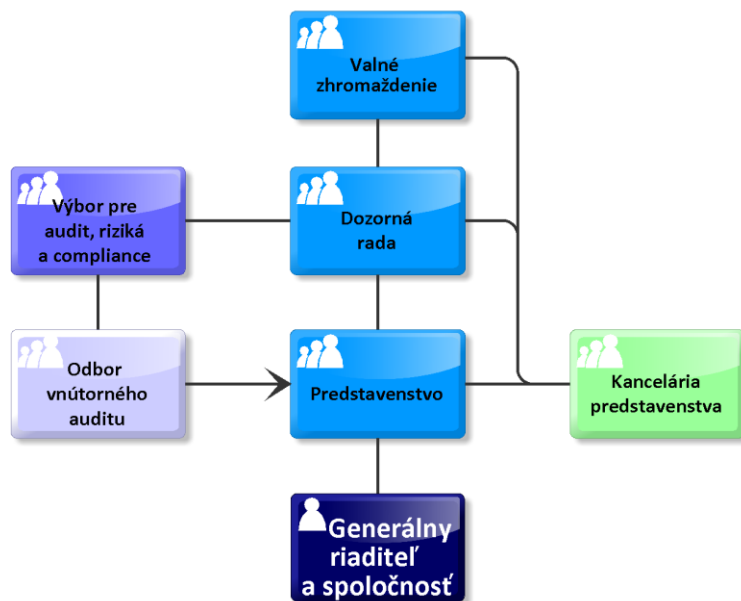
¹ Do investičných aktív boli zahrnuté aktíva kryjúce technické rezervy životného a neživotného poistenia a aktíva tvoriace investičné portfólio vlastných zdrojov poisťovne.

3. Systém správy a riadenia

3.1. Všeobecné informácie o systéme správy a riadenia

Orgány spoločnosti sú:

- Valné zhromaždenie
- Dozorná rada
- Predstavenstvo

Členovia predstavenstva poisťovne k 31. decembru 2017 sú nasledovní:

Martin Daller	predseda, zodpovedný za divíziu IT, divíziu viazaných agentov, odbor ľudské zdroje a organizačne má na starosti nezávislé útvary (odbor auditu, odbor compliance a forenzných služieb, odbor riadenia rizík a kapitálu, oddelenie aktuárskej funkcie)
Vladimír Šošovička	člen predstavenstva, zodpovedný za odbory likvidácie poistných udalostí neživotného a životného poistenia, oddelenie aktuárov, odbor finančného riadenia, odbor kontrolingu, právny odbor, oddelenie ALM, odbor upisovania rizík a produktového manažmentu, ako aj oddelenie zaistenia
Andrea Baumgartnerová	člen predstavenstva, zodpovedná za divíziu externej distribúcie, odbor produktového manažmentu, odbor tréningov, odbor marketingu a odbor manažmentu majetku

Členovia dozornej rady poisťovne k 31. decembru 2017 sú nasledovní:

Johan Daemen	predseda
Marek Nezveda	člen
Rastislav Nemeček	člen

Valné zhromaždenie

Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom spoločnosti. Do jeho pôsobnosti patrí rozhodovanie o:

- a) zmene Stanov,
- b) zvýšení a znížení základného imania,
- c) zlúčení, splynutí, rozdelení alebo zmene spoločnosti na inú právnu formu,
- d) zrušení spoločnosti likvidáciou,
- e) vymenovaní likvidátora spoločnosti,
- f) voľbe a odvolaní členov dozornej rady spoločnosti (ďalej len "dozorná rada") s výnimkou členov dozornej rady volených zamestnancami,
- g) schválení riadnej, mimoriadnej, prípadne konsolidovanej účtovnej závierky, rozdelení zisku alebo vysporiadaní straty vrátane určenia výšky tantiém a dividend,
- h) ďalších záležitostiach, ktoré Stanovy spoločnosti a právne predpisy zverujú do pôsobnosti valného zhromaždenia,
- i) schválení a odvolaní audítora na overenie účtovnej závierky.

Spôsob zvolávania, rokovania, rozhodovania valného zhromaždenia je upravený v Stanovách spoločnosti.

Dozorná rada

Dozorná rada je najvyšší kontrolný orgán spoločnosti. Dohliada na výkon pôsobnosti predstavenstva a uskutočňovanie podnikateľskej činnosti poisťovne. Dozorná rada volí a odvoláva členov predstavenstva. Pôsobnosť, spôsob rokovania a rozhodovania dozornej rady je upravený v Stanovách spoločnosti.

Predstavenstvo

Predstavenstvo je štatutárnym orgánom spoločnosti. Predstavenstvo je oprávnené konať vo všetkých veciach spoločnosti a pred všetkými orgánmi v mene poisťovne.

Predstavenstvo riadi činnosť poisťovne a rozhoduje o všetkých veciach spoločnosti s výnimkou tých vecí, ktoré podľa zákona a Stanov spoločnosti patria do pôsobnosti valného zhromaždenia alebo dozornej rady spoločnosti.

Predstavenstvo deleguje v rozsahu vymedzenom Organizačným poriadkom časť svojej právomoci na generálneho riaditeľa poisťovne.

Pôsobnosť, spôsob zvolávania, rokovania a rozhodovania predstavenstva je upravený v Stanovách spoločnosti.

Organizačná štruktúra

Spoločnosť riadi generálny riaditeľ v súčinnosti s vrchnými riaditeľmi. Tieto osoby sú vedúcimi zamestnancami v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva.

V rámci ústredia sú najvyššou organizačnou jednotkou vrchné riaditeľstvá, ktoré sa ďalej členia na divízie, odbory a oddelenia.

Samostatné postavenie má organizačná jednotka – odbor vnútorného auditu.

Obchodné miesta sú začlenené v priamej riadiacej pôsobnosti príslušného vrchného riaditeľa zodpovedného za obchod, vrátane bankopoistenia a priameho predaja.

Výbory poisťovne

Výbory sú účelovo zamerané odborné skupiny určené na prerokovávanie dôležitých otázok týkajúcich sa kľúčových zámerov a oblastí napr.: zmierňovanie rizík, alebo schvaľovanie nových produktov, atď. Na čele výboru je člen predstavenstva alebo predstavenstvom menovaný zamestnanec alebo fyzická osoba, ktorej voľba je upravená v štatúte príslušného výboru. Predseda výboru zodpovedá za činnosť výboru a pokiaľ sa nemôže zúčastniť zasadania výboru, je zastúpený stanoveným zástupcom.

Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje správa sa nevyskytla žiadna významná zmena v systéme správy a riadenia, ktorá by mala na podnik významný dosah.

3.1.1. Zásady odmeňovania

Poisťovňa uplatňuje politiku odmeňovania, ktorá je v súlade so stratégiou spoločnosti a stratégiou riadenia rizík.

Fixné a variabilné odmeňovanie ako aj poskytovanie nepeňažných benefitov je nastavené tak, aby bolo motivujúce a konkurencieschopné a je popísané v mzdovom poriadku spoločnosti. Každý zamestnanec má fixnú a variabilnú zložku mzdy. Variabilná zložka je max. 52% u obchodných pozícií a u neobchodných max. 36%. Variabilná zložka závisí od plnenia individuálnych cieľov a cieľov spoločnosti. Zamestnanci zastávajúci kontrolné funkcie nemajú variabilnú zložku naviazanú na výkonnosť entity.

Kolektívne kritériá výkonnosti sa stanovujú na ročnej báze predstavenstvom spoločnosti a schvaľuje ich dozorná rada. Individuálne výkonnostné kritériá, ktoré sú základom variabilnej zložky mzdy, sú stanovené na základe schválených kolektívnych kritérií výkonnosti a zohľadňujú rozsah zodpovednosti za zverené činnosti. Spoločnosť neposkytuje nárok na opcie, na akcie a finančné deriváty ako súčasť odmeňovania.

Doplnkové dôchodkové sporenie je súčasťou benefitnej schémy a mzdového poriadku pre všetkých zamestnancov, vrátane členov správneho, riadiaceho orgánu a držiteľov kľúčových funkcií. Na sporení sa podieľa spoločne zamestnanec aj zamestnávateľ.

V priebehu sledovaného obdobia spoločnosť nemala významnú transakciu s akcionármi, s osobami, ktoré majú významný vplyv na podnik, a s členmi správneho, riadiaceho alebo kontrolného orgánu.

3.2. Požiadavky týkajúce sa odbornosti a vhodnosti

Požiadavky na odbornosť a dôveryhodnosť osôb, ktoré skutočne riadia poisťovňu alebo vykonávajú iné kľúčové funkcie, upravuje vnútorný predpis poisťovne, ktorého legislatívny základ tvorí smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II), v ktorom sa prihliada aj na opatrenie Národnej banky Slovenska č. 1/2016 o predkladaní výkazov, hlásení, prehľadov a iných správ poisťovňou.

Tabuľka 3-1: Vymedzenie základných pojmov

Osoby, ktoré skutočne riadia poisťovňu
a) členovia Predstavenstva
b) vedúci zamestnanci určení Predstavenstvom
Osoby vykonávajúce kľúčové funkcie
a) funkcia riadenia rizík
b) aktuárska funkcia
c) funkcia zaistovania zhody s predpismi (Compliance)
d) funkcia vnútorného auditu

Hodnotenie odbornosti a dôveryhodnosti osôb, pred nástupom do funkcie, ako aj počas výkonu danej funkcie, vykonáva Odbor ľudských zdrojov na základe predložených požadovaných dokumentov.

V prípade, ak ide o voľbu člena Predstavenstva, návrh člena Dozornej rady na voľbu člena Predstavenstva musí byť okrem predsedu Dozornej rady doručený aj Odboru ľudských zdrojov najmenej 40 dní pred plánovaným konaním Dozornej rady, ktorej predmetom má byť voľba do funkcie člena Predstavenstva.

Osoby, ktoré skutočne riadia poisťovňu a osoby, ktoré vykonávajú kľúčové funkcie musia po celý čas vykonávania svojej funkcie spĺňať požiadavky odbornej spôsobilosti, dobrej povesti a bezúhonnosti, zároveň si musia po celý čas vykonávania svojej funkcie dopĺňať svoje odborné vedomosti a znalosti. Vzhľadom na túto skutočnosť sú povinné každoročne, najneskôr do dvoch mesiacov po uplynutí kalendárneho roka, poskytnúť Odboru ľudských zdrojov prehľad absolvovaných školení za prechádzajúci kalendárny rok podľa príslušného plánu vzdelávania na zabezpečenie neustáleho plnenia požiadaviek na odbornú spôsobilosť a všetky dokumenty o splnení požiadaviek.

Osoby, ktoré skutočne riadia Poisťovňu a osoby, ktoré vykonávajú kľúčové funkcie spoločnosti sú povinné bez zbytočného odkladu informovať Odbor ľudských zdrojov o zmene v skutočnostiach, v dôsledku ktorých prestávajú úplne alebo čiastočne spĺňať požiadavky.

3.3. Systém riadenia rizík poisťovne

3.3.1. Opis systému riadenia rizika

Riadenie rizík je kľúčovou časťou strategického riadenia poisťovne, tvorí ho koordinovaný súbor činností, ktoré môžu mať vplyv na schopnosť poisťovne dosiahnuť svoje ciele.

Koncepcia riadenia rizík opisuje výkon riadenia rizík na nepretržitej báze pre celú poisťovňu a je založená na stratégii rizík, ktorá stanovuje ciele, mandát a ambíciu poisťovne v súvislosti s riadením rizík, podľa rozhodnutia predstavenstva. Koncepcia ako taká je jediným vstupným bodom pre všetky dokumenty o procese riadenia rizík v poisťovni.

Koncepcia riadenia rizík pozostáva:

- ✓ zo základných štandardov, koncepcií a nástrojov, ktoré sa vzťahujú na všetky typy rizík,
- ✓ z koncepcií riadenia rizika pre špecifické riziká,
- ✓ z integrovanej koncepcie riadenia rizík, ktorá popisuje, ako integrovať všetky informácie týkajúce sa rôznych typov rizík tak, aby sa zabezpečil prehľad o celkovom rizikovom profile poisťovne.

Konečným cieľom koncepcie riadenia rizík je zaviesť efektívny proces riadenia rizika v poisťovni.

Všeobecne použiteľné prvky platné pre všetky typy rizík sú popísané v Zastrešujúcej koncepcii riadenia rizík. Riadenie rizík v poisťovni je organizované na základe typov rizík. To sa odzrkadľuje v špecifických koncepciách riadenia rizika, pričom každá z nich má vypracované špeciálne konkrétne opatrenia, metódy, nástroje, ktoré sú najvhodnejšie pre konkrétny typ rizika.

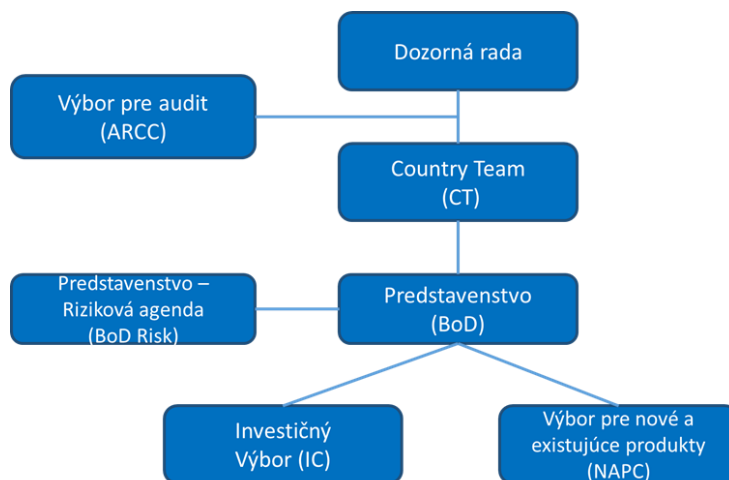
V poisťovni je zavedený **systém riadenia podnikového rizika**, ktorý pozostáva z niekoľkých kľúčových komponentov:

Organizačné riadenie spoločnosti: cieľom je zabezpečiť, aby predstavenstvo a vedenie zaviedli náležité efektívne procesy v organizácii a vnútorné kontroly na meranie a riadenie rizika v celej poisťovni.

Systém riadenia rizík tvoria nasledovné výbory:

- **Zasadnutie predstavenstva** – najvyšší rozhodovací orgán maximálne zodpovedný za riadenie rizík,
- **Zasadnutie predstavenstva so zameraním na riadenie rizík** – slúži ako výbor pre riadenie rizík, a riadi procesy vlastného posúdenia rizík a solventnosti poisťovne,
- **Výbor pre odmeňovanie** – plní úlohy vyplývajúce z regulácie,
- **Výbor pre audit, riziká a compliance** – rieši otázky interného auditu, compliance a rizika,

- **Investičný výbor** – program činnosti: trhové, investičné a úverové riziká portfólií aktív, monitorovanie výkonu poistných fondov – riadi úverové a trhové riziko v rámci vlastného posúdenia rizík a solventnosti poisťovne,
- **Výbor pre nové a aktívne produkty** – program činnosti: schvaľovanie nových produktov a ich zmien, významných zmien procesov a vlastného posúdenia rizík a solventnosti pre nové produkty a ich zmeny,
- **Upisovacia komisia** – program činnosti: schvaľuje výnimky v procese upisovania rizika neživotného poistenia malých a stredných podnikov,
- **Doménový výbor pre riadenie projektov** – program činnosti: prioritizácia projektov, kontrola projektových rozpočtov, riešenie a eskalácia problémov projektového portfólia
- **TERM, MCS, RMC** – program činnosti: výbory zriadené pre riadenie rizika v IT oblasti.

Členovia výborov, agenda, frekvencia rokovaní a ich kompetencie sú definované v štatútoch pre každý výbor samostatne.

Tri línie obrany proti riziku: 1. obranná línia je líniový manažment, 2. obranná línia je funkcia riadenia rizika, funkcia compliance a aktuárska funkcia, 3. obranná línia je funkcia interného auditu. Úlohy a zodpovednosti sú popísané v Zastrešujúcej koncepcii riadenia rizika.

Líniový manažment: vykonáva integrované činnosti vrátane riadenia rizika v rámci prvej línie obrany, riadi najmä rozvoj obchodu, riadenie a tvorbu produktov a cenotvorbu produktov, správu a likvidáciu poistných udalostí.

Riadenie portfólia: súhrn činností, kde sa monitoruje celkové vystavenie riziku a jeho riadenie vrátane koncentrácie rizika oproti schváleným limitom akceptovateľnosti rizika.

Prenos rizika: súhrn činností vedúcich k zmiernovaniu príliš vysokého rizika nad úroveň prijateľnosti rizika pre spoločnosť (hlavne prostredníctvom zaistného programu alebo frontingových zmlúv).

Analýza rizika: súhrn činností smerujúcich k meraniu výšky rizika, analýzy rizika a reportovania s cieľom kvantifikovať alebo vyhodnotiť rizikovú angažovanosť.

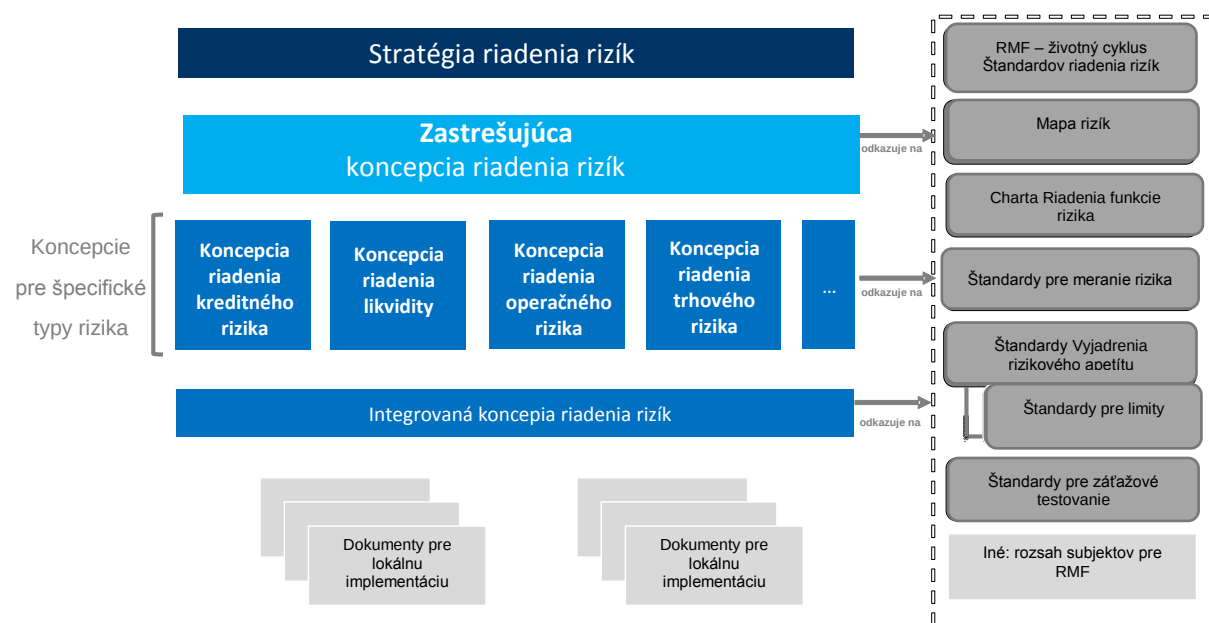
Zdroje dát a technologické zdroje: Počas posledných päť rokov boli zrealizované významné investície do IT a dátových infraštruktúr, s cieľom zabezpečiť procesy reportovania. Infraštruktúra pre výpočet kapitálu je rozsiahla a tvoria ju interné IT aplikácie, zdroje dát, aktuárske modely a integrované systémy pre technické rezervy a kvantifikáciu kapitálových požiadaviek pre regulátorne vykazovanie ukazovateľa

solventnosti a vykazovanie kvantitatívnych reportov (tzv. QRT), a mnohé ďalšie riešenia, ktoré sú vytvárané podľa potreby.

Kvalita údajov: V priebehu roka 2017 prebiehal projekt riadenia kvality údajov. V rámci projektu sa implementovala Koncepcia správy dát, pokračovalo sa v tvorbe dátového slovníka a popisali sa schémy tokov dát. V roku 2017 sa vyriešilo viacero nedostatkov v kvalite dát, ktoré boli zistené počas procesov reportovania boli vyriešené.

Komunikácia: Pokračuje smerom ku zainteresovaným kľúčovým osobám a koná sa v mesačných intervaloch na zasadnutiach Predstavenstva, Výboru pre nové a aktívne produkty, Investičného výboru, Výboru pre audit, compliance a riziká a pri iných špecifických príležitostiach.

Štruktúra systému riadenia rizík je zobrazená na schéme/obrázku nižšie:

3.3.2. Funkcia riadenia rizika

Zavedenie funkcie riadenia rizika a jej integrácia do organizačnej štruktúry je zabezpečená účasťou predstaviteľa útvaru riadenia rizika a držiteľa kľúčovej funkcie riadenia rizika v Investičnom výbore ako aj vo Výbore pre nové a existujúce produkty, kde má možnosť vyjadriť sa a prezentovať svoje stanoviská. Držiteľ funkcie riadenia rizika poskytuje poradný hlas predstavenstvu poisťovne vo všeobecnej agende. Poisťovňa riadi agendu zameranú na riadenie rizika na špeciálne vyhradenom zasadnutí predstavenstva, ktoré sa schádza s mesačnou frekvenciou a s vopred určeným programom, napr. Integrovaná správa o rizikách. Zamestnanci útvaru funkcie riadenia rizika a držiteľ aktuárskej funkcie sú zamestnanci poisťovne, ktorí sú organizačne začlenení priamo pod generálneho riaditeľa.

3.4. Vlastné posúdenia rizika a solventnosti

Poisťovňa vykonáva na pravidelnej báze vlastné posúdenie rizika a solventnosti (ORSA) za účelom monitorovať riziká a vyhodnocovať ich s cieľom riadiť poisťovňu podľa zásad obozretnosti a starostlivosti.

Správa o vlastnom posúdení rizika a solventnosti poskytuje preukazné informácie o systéme riadenia rizika v poisťovni, o smeroch vývoja rizikového profilu spoločnosti a zhodnocuje pozíciu kapitálovej primeranosti a jej citlivosť na nepriaznivé scenáre vrátane posúdenia celkových potrieb kapitálu s výhľadom do budúcnosti na nasledujúce rozpočtové obdobie troch rokov.

Poist'ovňa postupuje podľa schválenej Koncepcie riadenia vlastných rizík a solventnosti, ktorú tvorí súbor princípov, prvkov, činností a dokumentácie. Táto koncepcia je revidovaná na ročnej báze.

Podrobnejšie pokyny o záťažovom testovaní pre poisťovňu, ktoré sa používajú v Správe o vlastnom posúdení rizík a solventnosti sú definované v Politike o záťažovom testovaní. Politika rozlišuje medzi senzitivitami a záťažovými scenármi. Vykonávajú sa špecifické hodnotenia, najmä pre riziko likvidity.

- Senzitivity vypočítané ako okamžité šoky posudzujúce aktuálny rizikový profil:
 - 1) senzitivity
 - 2) reverzné záťažové testovanie
- Scenáre s výhľadovým aspektom a úzko spojené s obchodným plánovaním
 - 4) základný scenár obchodného plánu na plánovacie obdobie
 - 5) stresový scenár: alternatívny scenár obchodného plánu na plánovacia obdobie
- Špecifické hodnotenia
 - 6) záťažový scenár pre likviditu

Proces vlastného posúdenia rizík a solventnosti je neoddeliteľnou súčasťou obchodnej stratégie poisťovne a vykonáva sa kontinuálne počas strategického rozhodovania manažmentu poisťovne.

Hlavné aktivity potvrdzujúce pravidelné posúdenie rizík a solventnosti sú vykonávané ročne a sú naviazané na proces strategického plánovania poisťovne, ktorý má taktiež ročný cyklus. Strategické plánovanie pozostáva z procesu finančného plánovania, revízie stratégie, nastavenia rizikového apetitu ako aj interného posúdenia potreby kapitálu a solventnosti. Poisťovňa považuje ročnú frekvenciu ako postačujúcu.

Na mesačnej báze funkcia riadenia rizika pripravuje Integrovanú správu o rizikách, ktorá obsahuje: rizikové signály, vývoj v rizikovom profile pre jednotlivé typy rizika, interné záťažové testy alebo testy citlivosti. Táto správa je prerokovaná predstavenstvom poisťovne, ktoré v prípade potreby vykoná opatrenia.

Predstavenstvo môže rozhodnúť o vykonaní dodatočného posúdenia rizík a solventnosti v prípade:

- ✓ významných odchýlok od obchodného plánu,
- ✓ významných zmien v organizácii skupiny.

Ročný proces posúdenia rizík a kapitálovej primeranosti sa vykonáva podľa stavu k obdobiu 31. decembra. Správa o vlastnom posúdení rizík a solventnosti je predkladaná Národnej banke Slovenska do 30. júna nasledujúceho roku. Poisťovňa nerozlišuje medzi internou správou a správou určenou regulátorovi. Každá správa o vlastnom posúdení rizík a solventnosti je doplnená o súbor informácií a dokumentov o rôznych krokoch procesu vyhodnocovania kapitálovej primeranosti.

Na základe výsledkov posudzovania kapitálovej primeranosti sa vyhodnotia výsledky, ktoré indikujú:

- ✓ vývoj výšky a zloženia položiek dostupných a použiteľných vlastných zdrojov na splnenie kapitálovej požiadavky na solventnosť na obdobie nasledujúcich troch rokov počas rôznych ekonomických scenárov,
- ✓ vývoj výšky a zloženia položiek kapitálovej požiadavky na solventnosť na obdobie nasledujúcich troch rokov a vývoj zmien rizikového profilu poisťovne,
- ✓ dopad rôznych scenárov ako aj senzitivita citlivosti na výšku ukazovateľa kapitálovej primeranosti a ziskovosti spoločnosti.

Poist'ovňa používa základný vzorec pre solventnosť na posúdenie celkových potrieb kapitálu a svojej kapitálovej primeranosti, avšak na ročnej báze taktiež vyhodnocuje odchýlky v predpokladoch štandardného vzorca vzhľadom na svoj rizikový profil.

3.5. Systém vnútornej kontroly

Vnútrotný kontrolný systém vychádza z modelu troch línií zodpovednosti, v ktorých sú všetky organizačné útvary zapojené do kontrolných činností na základe ich pozície v organizácii.

Prvú líniu zodpovednosti predstavuje organizačné útvary, ktoré nie sú primárne zamerané na kontrolu, avšak sú zodpovedné na prevádzkovej úrovni za dodržiavanie legislatívy, regulácií, kódexu správania a používania vhodných metód a postupov pri výkone práce. Do prvej línie zodpovednosti patria všetky útvary, ktoré nie sú súčasťou druhej a tretej línie.

Druhá línia zodpovednosti zabezpečuje výkon pravidelných a ad-hoc kontrol. Kontroly vykonávajú :

- Odbor riadenia rizika a kapitálu poisťovne
- Oddelenie aktuárskej funkcie
- Odbor compliance a forenzných služieb
- Odbor finančného riadenia
- Právny odbor

Tretiu líniu zodpovednosti zabezpečuje Odbor vnútorného auditu, ktorý poskytuje nezávislý názor, je zodpovedný za kontrolu kvality efektívnosti procesov, poskytuje uistenie, že celkové vnútorné kontrolné prostredie je správne nastavené (predpisy, procesy existujú, sú aktuálne a implementované). Odbor vnútorného auditu je podriadený Výboru pre audit, compliance a riziká.

Funkcia dodržiavania súladu s predpismi je primárne zabezpečovaná dvoma organizačnými útvarmi – Odborom compliance a forenzných služieb a Právnym odborom.

Funkcia dodržiavania súladu s predpismi vykonáva:

- ✓ poskytovanie poradenstva predstavenstvu alebo dozornej rade v oblasti dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých v oblasti poisťovníctva a v oblasti ochrany spotrebiteľa,
- ✓ posúdenie možného dosahu akýchkoľvek zmien vo všeobecne záväzných právnych predpisoch na činnosť poisťovne,
- ✓ identifikáciu a posudzovanie rizika nedodržania súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Funkcia dodržiavania súladu s predpismi zabezpečuje:

- ✓ riadenie politiky a cieľov spoločnosti v oblasti právnych služieb v súlade so stratégiou poisťovne a zabezpečuje právne poradenstvo a právnu podporu,
- ✓ riadenie právneho rizika vo všetkých oblastiach pôsobenia spoločnosti a zabezpečuje informovanosť o legislatívnych zmenách na pravidelnej a ad-hoc báze,
- ✓ právnu podporu pri tvorbe a poskytovaní poisťných produktov pre klientov, pri tvorbe vzorovej a jednotlivej zmluvnej dokumentácie, v produktovej a inej činnosti poisťovne a následne vykonávanie jej kontroly na základe požiadaviek organizačných útvarov,
- ✓ monitorovanie a reportovanie legislatívnych zmien a jeho zverejňovanie na internej sieti poisťovne,
- ✓ právne stanovisko k implementácii legislatívnych zmien.

3.6. Funkcia vnútorného auditu

Zamestnanci Odboru interného auditu (ďalej len „IAD“) sú zamestnanci poisťovne, ktorí sú organizačne začlenení priamo pod generálneho riaditeľa. Za účelom chrániť nezávislosť a objektivitu vo vzťahu ku generálnemu riaditeľovi poisťovne, IAD vždy zodpovedá Výboru pre audit, riziká a compliance poisťovne a v štatutárnej organizačnej štruktúre je začlenený pod Dozornou radou poisťovne.

IAD je povinný vykonávať všetky svoje aktivity v súlade s platnou legislatívou. Okrem legislatívy upravujú činnosť vnútorného auditu poisťovne i celoskupinové štandardy KBC vydané celoskupinovým Auditným riadiacim tímom. Tieto auditné štandardy sa týkajú operatívneho fungovania IAD, spolupráce medzi odborními vnútorného auditu v rámci skupiny KBC a auditnej metodiky používanej v skupine KBC. Celoskupinové štandardy sú povinné a IAD ich musí spĺňať. Je možné individuálne požiadať o výnimku z (časti) štandardu na základe špecifických lokálnych právnych, regulačných, organizačných alebo akcionárskych okolností. Všetky takéto žiadosti musí schváliť Auditný riadiaci tím.

Prístup aplikovaný pri každom audite je založený na profesionálnom úsudku audítora vzhľadom na ciele a rozsah auditu. Auditný prístup je popísaný v každej audítorskej správe tak, aby bol k dispozícii pre všetkých čitateľov, ktorým je správa distribuovaná.

Interní audítori musia byť vždy objektívni a nestranní a musia sa snažiť vyhnúť sa konfliktu záujmov pri vykonávaní audítorskej činnosti.

Objektivita a nestrannosť sa vyžaduje najmä v tom, že interní audítori nie sú priamo zahrnutí do prevádzkovej činnosti v poisťovni ani do rozhodovania, vývoja, zavádzania alebo implementovania rizikového manažmentu a nástrojov vnútorných kontrol. To však nezakazuje interným audítorom poskytovať poradenstvo v týchto oblastiach.

Interný audítor získaný z interných zdrojov nesmie vykonávať auditnú činnosť v tej oblasti, ktorú vykonával v predchádzajúcich 12 mesiacoch. Rovnaké pravidlo sa uplatňuje u externých dodávateľov v prípade externe zadávaných audítorských služieb.

Nezávislosť vnútorného auditu je chránená štatútom vnútorného auditu. Aktivity vnútorného auditu zostávajú bez zásahov akejkoľvek časti spoločnosti, vrátane výberu auditov, postupov, periodicity, časového plánu alebo obsahu auditnej správy.

Menovanie a odvolávanie riaditeľa interného auditu poisťovne patrí do právomoci Výboru pre audit, riziká a compliance. Vnútný audit KBC musí dať súhlasné stanovisko pred takýmto vymenovaním alebo odvolaním.

Interní audítori sú oprávnení počas vykonávania profesionálnych činností priamo komunikovať s akýmkoľvek zamestnancom, mať prístup k záznamom, zložkám alebo dátam, ktoré sú dôležité pre vykonávanie auditu v súlade s právnymi predpismi.

3.7. Aktuárska funkcia

Aktuárska funkcia je jedna z kľúčových kontrolných funkcií, ktorá je v poisťovni zriadená podľa zákona. Oddelenie aktuárskej funkcie, ako funkcie druhej línie obrany, je organizačne začlenené priamo pod generálneho riaditeľa poisťovne a je oddelené od aktuárov v prvej línii obrany. Zamestnanci oddelenia majú znalosti a náležité skúsenosti v oblasti poisťnej a finančnej matematiky. Držiteľ aktuárskej funkcie spĺňa odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť v súlade s požiadavkami definovanými v zákone.

Úlohou aktuárskej funkcie je poskytovať nezávislý pohľad a informovať predstavenstvo a dozornú radu poisťovne v oblastiach, ktoré táto funkcia zabezpečuje a to najmä:

- ✓ poskytuje poradenstvo pri výpočte hodnôt technických rezerv, ako je vhodnosť použitých metód, kvalita údajov vstupujúcich do výpočtu a porovnanie najlepších odhadov technických rezerv so skutočnosťou,
- ✓ posudzuje a vyjadruje názor na celkovú koncepciu upisovania,
- ✓ posudzuje zaistný program poisťovne,
- ✓ prispieva k efektívnemu fungovaniu systému riadenia rizík,
- ✓ poskytuje pravidelné správy a odporúčania pre predstavenstvo poisťovne.

Implementácia aktuárskej funkcie:

- ✓ aktuárska funkcia v KBC skupine vykonáva svoju činnosť a zodpovedá priamo predstavenstvu spoločnosti,
- ✓ držiteľ aktuárskej funkcie je určený pre každú poisťovňu a tak isto na úrovni KBC skupiny, držiteľ aktuárskej funkcie musí byť priamy zamestnanec poisťovni, a činnosti ktoré vykonáva nesmú byť zverené do inej spoločnosti,
- ✓ držiteľ aktuárskej funkcie koordinuje aktivity aktuárskej funkcie, vo všeobecnosti sa aktuárskou funkciou rozumie administratívna kapacita vykonávať špecifické činnosti, čo znamená, že výkon funkcie nie je limitovaný na jednu osobu alebo organizačnú jednotku, ale tieto činnosti môžu byť vykonané niekoľkými fyzickými osobami, alebo organizačnými útvarmi, za predpokladu postačujúceho zamedzenia konfliktu záujmov,
- ✓ základnou úlohou aktuárskej funkcie ako funkcie druhej línie obrany voči rizikám, ktorá je organizačne oddelená od aktuárov v prvej línii obrany, je poskytovať kontrolu štyroch očí, ktorá je potrebná pre držiteľa aktuárskej funkcie na to, aby si mohlo plniť zverené povinnosti,
- ✓ aktuárska funkcia poskytuje vstupy držiteľovi aktuárskej funkcie, t.j. poskytuje názory, navrhuje opatrenia a asistuje pri písaní správy aktuárskej funkcie.

3.8. Zverenie výkonu činnosti

Všeobecné princípy zverenia výkonu činnosti

Poisťovňa má písomnú stratégiu pre zverenie výkonu činnosti (outsourcing), kde sú popísané pravidlá pre mimo skupinovú a vnútro skupinovú zverenie výkonu činnosti, ako aj pre zverenie výkonu kľúčových funkcií.

V tejto stratégii je výslovne definované, že člen predstavenstva a držiteľia kľúčových funkcií nesmú byť predmetom zdieľaných služieb.

Významnosť služby sa definuje podľa finančného vplyvu v prípade zlyhania služieb, ale zohľadňuje sa aj vplyv na reputáciu poisťovne. Je vytvorený predbežný zoznam aktivít významného outsourcingu, ako aj zoznam potrebných zmluvných podmienok. Pokyn tiež definuje podmienky outsourcingu, zodpovednosti a monitorovanie vykazovania.

Vnútro skupinovú zverenie výkonu činnosti

Kľúčové činnosti, ktoré sú zverené spoločnostiam v KBC skupine sú uvedené v tabuľke 3-2 nižšie:

Tabuľka 3-2: Vnútroskupinové zverenie výkonu činnosti

Názov spoločnosti	Činnosť	Krajina výkonu činnosti
Československá obchodná banka, a.s.	Informačná linka pre klientov	Slovenská republika
ČSOB Asset Management, a. s. CZ	Správa cenných papierov	Česká republika
KBC Bank NV	Rámcová zmluva o službách ICT	Belgické kráľovstvo
KBC Global Services NV	Služby funkcie rizika	Belgické kráľovstvo
ČSOB Leasing Poistovací maklér, s.r.o.	Evidencia a archivácia	Slovenská republika

Mimo skupinové zverenie výkonu činnosti

Poistovňa má uzatvorené ďalšie zmluvy na výkon mimo-skupinového zverenia činností na aktivity súvisiace s evidenciou a archiváciou, asistenčné služby a poštové služby.

Tabuľka 3-3: Mimo skupinové zverenie výkonu činnosti

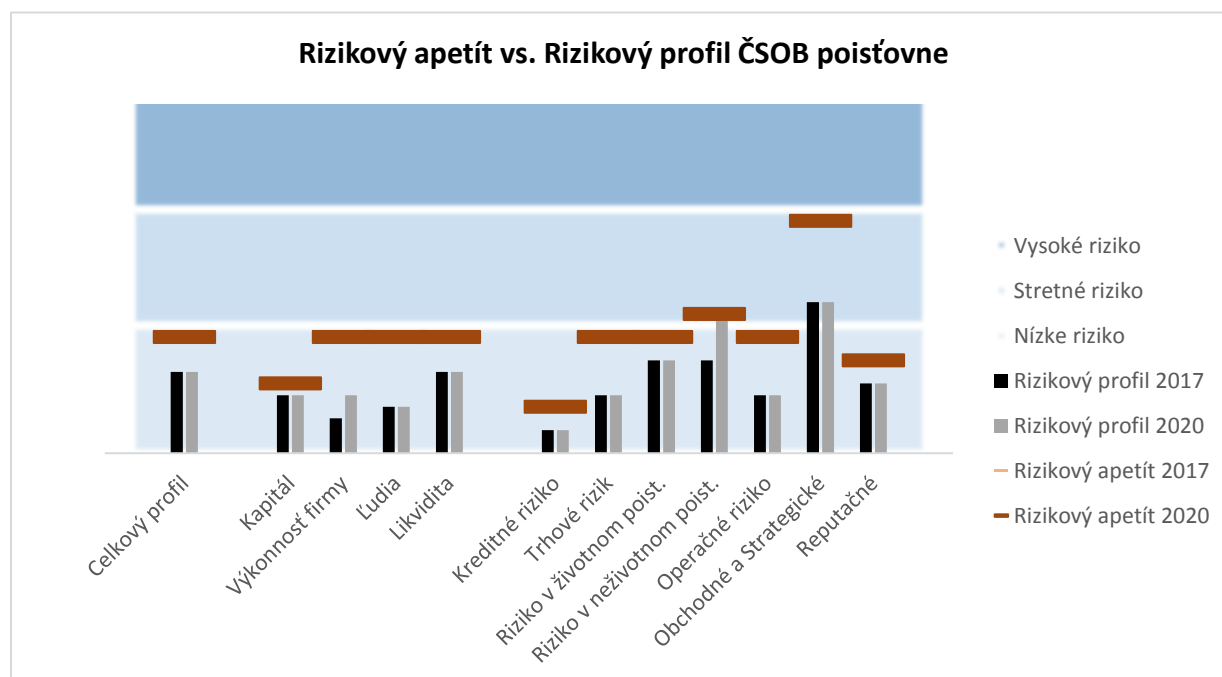
Názov spoločnosti	Činnosť	Krajina výkonu činnosti
F.M. Servis, s.r.o.	Evidencia a archivácia	Slovenská republika
AWP Solutions ČR a SR, s r.o.	Asistenčné služby	Česká republika
Cromwell, a.s.	Poštové služby	Slovenská republika

4. Rizikový profil

Poistovňa je vystavená viacerým rizikám typickým pre poistné odvetvie ako sú napríklad neočakávané pohyby v úrokových mierach a úverových rozpätiach, upisovacie riziko pre životné poistenie, neživotné poistenie, kreditné riziko, operačné riziko a tak ďalej.

Vyhlásenie o rizikovom apetíte poisťovne reflektuje vôľu predstavenstva a top-manažmentu poisťovne prijímať riziká vo všeobecnosti a konkrétne vzhľadom na akceptovateľnú úroveň a rozloženie rizika v súvislosti s požadovanou návratnosťou investície. Toto vyhlásenie zahŕňa stanovenie rizikového profilu a rizikového apetítu pre každý typ rizika z troch možností: nízka, stredná a vysoká úroveň rizika.

Rizikový profil a rizikový apetít

Celkový rizikový profil: Nízky rizikový profil v súlade s rizikovým apetítom

Graf s prehľadom rizikového apetítu a rizikového profilu (pozri obrázok nad textom) ukazuje relatívne stabilný rizikový profil, pri porovnaní výhľadu do budúcnosti v roku 2020 a ako aj v roku 2017 vyhodnotené počas ročného procesu plánovania (APC).

Rizikový profil poisťovne bol vyhodnotený ako nízky pre všetky riziká okrem rizika v neživotnom poistení a obchodného a strategického riziká. Rizikový profil výkonu bol vyhodnotený ako rastúci vzhľadom na konkurenčné prostredie a legislatívne zásahy do poisťovníctva.

Celkový rizikový apetít nevychádza priamo z individuálnych typov rizík, ale je založený na štyroch kľúčových dimenziách, ktoré definujú základné kamene stratégie spoločnosti: kapitál, výkon, likvidita a ľudia.

4.1. Upisovacie riziko

“Upisovacie riziko” alebo “Technické poistné riziko” vychádza z neistoty, aká bude frekvencia vzniknutých škôd a ako veľké tieto škody budú. Všetky tieto riziká sú riadené cez vhodné upisovanie, oceňovanie, vytváranie rezerv kryjúcich škody, zaistenie a politiky likvidácie riadené líniovým manažmentom a cez nezávislé riadenie poistného rizika.

Poistovňa je univerzálna poisťovňa, ktorá ponúka životné, aj neživotné poistenie vrátane zdravotného poistenia podobného životnému poisteniu (tzv. SLT) a zdravotného poistenia podobného neživotnému poisteniu (tzv. NSLT). Vývoj rizikového profilu je podmienený zmenami v poisťovacej činnosti.

Technické poistné riziko: rizikový profil v súlade s rizikovým apetítom (nízky v životnom poistení a stredný v neživotnom poistení)

Súčasný posúdenie rizikového profilu a rizikového apetítu pre tento typ rizika je založené na celi zamerať sa hlavne na retailového klienta a malé podniky napr. súkromné osoby, živnostníci a malé a stredné podniky (SME). Dôležitá úroveň diverzifikácie je dosiahnutá cez širokú ponuku poistných produktov. V prípade väčších rizík, alebo ak riziká akumuláciou dosiahnu väčší rozmer, zmiernenie rizika je zabezpečené prostredníctvom vhodných zaistných programov.

Poisťovňa presadzuje adekvátne procedúry, aby zabezpečila stabilnú kvalitu upisovania s dobrou celkovou výnosnosťou v rámci predpísaných limitov a v súlade so skupinovým a lokálnym rizikovým apetítom.

Skupinová funkcia rizika vyvíja a prezentuje koncepciu pre riadenie poistných rizík naprieč celou skupinou v rámci všetkých poistných entít. Lokálna funkcia riadenia rizika zabezpečuje schválenie tejto koncepcie v poisťovni a monitoruje jej implementáciu.

Koncepcia riadenia poistného rizika je postavená primárne na nasledujúcich blokoch:

- ✓ adekvátne identifikácia a analýza materiálnych poistných rizík pomocou analýzy existujúcich a novovznikajúcich rizík, rizika koncentrácie alebo akumulácie rizík a vývojom signálov včasného varovania,
- ✓ vhodné metódy merania rizika a využitie týchto metód na vývoj aplikácií zameraných na podporu spoločnosti maximalizovať hodnotu akcionára. Príklady zahŕňajú tvorbu najlepších odhadov záväzkov poisťovne, ex post analýza výnosnosti, modelovanie expozícií prírodných katastrof a ďalších životných, neživotných a zdravotných expozícií, stresové testovanie a požadované interné výpočty kapitálu,
- ✓ určenie limitov poistného rizika a vykonávanie vnútorných kontrol rovnako ako poskytovanie odporúčaní druhej línie pre efektívnosť zaistných programov.

Nasledujúce rizikové prvky majú významný vplyv na rizikový profil upisovania poisťovne:

Koncentračné riziko:

- Hlavné koncentračné riziko pre riziko upisovania je
 - riziko prírodných katastrof (krupobitie, povodeň, zemetrasenie),
 - riziko iných katastrof alebo “riziká katastrofy spôsobenej človekom” (napr. riziko pandémie, pád lietadla, veľké straty...),

- koncentračné riziká spojené so špecifickou aktivitou ako napríklad riziko jadrovej katastrofy, či riziko terorizmu.
- cez vnútroskupinové zaistenie, keď poisťovňa postupuje materiálne časti svojich expozícií voči materskej zaistovni v skupine KBC, ktorá drží riziko vo vlastných knihách alebo je retrocesuje ďalej na externé zaistné trhy,
- cez kreditné expozície priamych zaistných protistrán (pozri časť "4.3. Kreditné riziko").
- riziko koncentrácie na jednu poistnú aktivitu: životné alebo neživotné poistenie, skupinu činnosti alebo geografickú polohu atď.

Portfólio poisťovne je ochránené proti vplyvu veľkých škôd a akumulácii strát (riziko koncentrácie) prostredníctvom zaistenia. Zaistné programy sa delia na tri hlavné skupiny: poistenie majetku, zodpovednosti a súkromné poistenie, Tieto sa prehodnocujú každý rok. Väčšina zaistných kontraktov je na neproporcionálnej báze, čo poskytuje krytie pred vplyvom veľkých škôd alebo strát. Nezávislá funkcia riadenia rizika poisťovne je tiež zodpovedná za poradenstvo pri tvorbe zaistných programov.

Najlepší odhad poistných záväzkov

Hodnota záväzkov bola vo výške 260 040 tis. Eur sa zvýšila o 1 618 tis. Eur. Hodnota záväzkov sa skladá z najlepšieho odhadu záväzkov 249 827 tis. Eur a z rizikovej marže vo výške 10 213 tis. Eur. Najlepší odhad záväzkov z neživotného poistenia 13 761 tis. Eur sa znížil o 2 488 tis. Eur, v dôsledku rastu portfólia neživotného poistenia. Vývoj najlepšieho odhadu záväzkov životného poistenia 111 992 tis. Eur spôsobený prostredím nízkych úrokových mier a zmenami modelu, spôsobuje mierne zníženie rizikového profilu o 573 tis. Eur. Odhad záväzkov investičného životného poistenia zostáva približne na úrovni minulého roka.

Zmeny najlepšieho odhadu zdravotného poistenia sú vyvolané predajom ziskových produktov.

Tabuľka 4-1: Vývoj poistných záväzkov

Poistné záväzky (tis. Eur)	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	% Rozdiel
Najlepší odhad záväzkov neživotné poistenie	11 273	13 761	2 488	22,1%
Najlepší odhad záväzkov zdravotné poistenie podobné neživotnému poisteniu	379	-1 026	-1 405	-370,8%
Najlepší odhad záväzkov zdravotné poistenie podobné životnému poisteniu	423	1 197	774	182,8%
Najlepší odhad záväzkov životné poistenie okrem Investičného poistenia	112 565	111 992	-573	-0,5%
Investičné životné poistenie	123 636	123 903	267	0,2%
Riziková marža	10 146	10 213	68	0,7%
Spolu	258 422	260 040	1 618	0,6%

Tabuľka 4-2: Vývoj kapitálu pre upisovacie riziko

tis. Eur	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
Kapitál pre upisovacie riziko životného poistenia	11 906	12 044	138	1,16%
Kapitál pre upisovacie riziko neživotného poistenia	7 067	8 030	963	13,63%
Kapitál pre upisovacie riziko zdravotného poistenia	5 003	4 732	-271	-5,43%
Kapitál pre upisovacie riziko pred diverzifikáciou	23 977	24 806	829	3,46%

Požadovaný kapitál potrebný na podporu poisťovacej činnosti, s ktorou sa spája riziko upisovania, predstavoval 24 806 tis. Eur v roku 2017, čo je zvýšenie o 829 tis. Eur. Zvýšenie je viditeľné v upisovaní neživotného poistenia, a to o 13 % z dôvodu nárastu portfólia neživotného poistenia. Kapitál pre upisovacie riziko životného poistenia sa zvýšil o 1,16 % v dôsledku prirodzeného pohybu v portfóliu a kapitál pre upisovacie riziko zdravotného poistenia sa znížil o 5,4 % v dôsledku modelových zmien.

4.1.1. Riziko životného poistenia

Rizikový profil meraný kapitálom sa výrazne nezmenil počas roka 2017, došlo k jeho miernemu zvýšeniu z dôvodu zvýšenia rizika ukončenia poistných zmlúv kvôli nízkym úrokovým sadzbám.

Tabuľka 4-3: Počet rizík v životnom poistení

Životné poistenie - počet rizík	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
(30) Poistenie s podielom na zisku	90 327	86 264	-4 063	-4,5%
(31) Investičné životné poistenie	55 265	58 537	3 272	5,92%
(32) Ostatné životné poistenie	56 344	64 998	8 654	15,36%
Spolu (pred zaistením)	201 936	209 799	7 863	3,89%

Počas roka došlo k výraznému nárastu počtu zmlúv životného poistenia, o 7 863 kusov, počet poistiek s podielom na zisku sa znížil kvôli maturitám a predčasným zrušeniam, nové obchody nie sú uzatvárané, s výnimkou poistiek investičného životného poistenia ako súčasti zmluvy. Nové obchody sa uzatvárajú s produktami Investičného životného poistenia s 5,9% nárastom, pre skupinu činností Ostatné životné poistenie s poistením hypotéky a s individuálnym životným poistením rizika s nárastom o 15%.

Tabuľka 4-4: Porovnanie hrubého predpísaného poistného na roky 2016 a 2017

Životné poistenie - hrubé predpísané poistné (tis. Eur)	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
(30) Poistenie s podielom na zisku	12 851	11 921	-930	-7,2%
(31) Investičné životné poistenie	26 167	23 535	-2 633	-10,1%
(32) Ostatné životné poistenie	4 318	4 778	461	10,7%
Spolu	43 336	40 234	-3 102	-7,2%

Počas roka došlo k zníženiu predpísaného poistného v životnom poistení o 3 102 tis. Eur, keďže sa neupisujú nové zmluvy v poistení s podielom na zisku.

Požadovaný kapitál pre riziko upisovania zmlúv životného poistenia mierne narástol počas roka 2017. Tento nárast je tvorený nárastom kapitálu pre riziko predčasného ukončenia poistných zmlúv. Celkový rizikový profil v životnom poistení ostáva nezmenený.

4.1.2. Riziko neživotného poistenia

Neživotné poistenie merané hrubým predpísaným poistným dosiahlo 37 619 tis. Eur v roku 2017, čo bolo viac o 10 % v porovnaní s rokom 2016. Toto je hlavný faktor, ktorý spôsobil nárast najlepšieho odhadu záväzkov a požadovaného kapitálu neživotného poistenia.

Tabuľka 4-5: Porovnanie hrubého predpísaného poistného na roky 2016 a 2017

Hrubé predpísané poistné (v tis. Eur) pre skupiny činností	2016	2017	Rozd.	Rozd. %
(02) Ochrana príjmov	320	322	2	0,7%
(04) Povinné zmluvné poistenie	10 186	10 456	270	2,6%
(05) Ostatné poistenia motorových vozidiel (CASCO)	4 369	5 982	1 613	36,9%
(06) Poistenie námornej a leteckej dopravy a prepravy	145	232	87	60,3%
(07) Poistenie majetku (proti požiaru a iným škodám)	13 307	14 388	1 081	8,1%
(08) Všeobecné poistenie zákonnej zodpovednosti	2 056	2 116	60	2,9%
(11) Poistenie asistenčných služieb	1 265	1 485	220	17,4%
(12) Rôzne	248	246	-2	-0,8%
(33) Dôchodkové poistenie zmluvy týkajúce sa neživotného poistenia (zdravotné)	1 655	1 890	234	14,1%
(34) Dôchodkové poistenie zmluvy týkajúce sa neživotného poistenia (životné)	491	504	13	2,6%
Spolu	34 041	37 619	3 578	10,5%

Tabuľka 4-6: Počet rizík v neživotnom poistení

Počet rizík v neživotnom poistení pre skupiny činností	2016	2017	Rozd.	Rozd. %
(02) Ochrana príjmov	8 859	11 788	2 929	33,1%
(04) Povinné zmluvné poistenie	142 318	148 428	6 110	4,3%
(05) Ostatné poistenia motorových vozidiel (CASCO)	13 241	18 246	5 005	37,8%
(06) Poistenie námornej a leteckej dopravy a prepravy	1492	2 066	574	38,5%
(07) Poistenie majetku (proti požiaru a iným škodám)	166 038	176 385	10 347	6,2%
(08) Všeobecné poistenie zákonnej zodpovednosti	120 097	130 238	10 141	8,4%
(11) Poistenie asistenčných služieb	193 688	206 219	12 531	6,5%
(12) Rôzne	164	177	13	7,9%
Spolu	645 897	693 547	47 650	7,4%

Počas roka 2017 portfólio poistiek segmentované na skupiny činností neživotného poistenia vzrástlo na 47 650 kusov, o 7,4 %. Je nutné uviesť, že jedna poistná zmluva sa uvádza vo viacerých častiach v prípade viacerých poistných rizík predávaných spolu. Najvyšší absolútny nárast bol zaznamenaný v Poistení asistenčných služieb, za ktorou nasledovalo Poistenie majetku a Poistenie zodpovednosti. Vyšší počet modelovaných poistných zmlúv je spôsobený rastom produkcie a portfólia ako aj zaradením zmlúv, ktoré boli predané, ale zatiaľ nenadobudli účinnosť.

4.1.3. Riziko zdravotného poistenia

Zdravotné riziko, ako sa definuje v požiadavke na solventnosť zahŕňa tak životné, ako aj neživotné poistenie a spoločnosť robí segmentáciu do príslušných skupín činnosti v súlade s týmito požiadavkami. Väčšina zdravotného rizika pochádza z poistných plnení pri úrazoch, ktoré sa označuje ako zdravotné poistenie podobné neživotnému poisteniu a tiež ostatných častí zdravotného poistenia podobného životnému poisteniu, ako napríklad vážne ochorenia, invalidita v dôsledku nehody alebo ochorenia, vrátane vzdania sa nároku na poistné na krytie tohto rizika.

Tabuľka 4-7: Porovnanie hrubého predpísaného poistného na roky 2015 a 2016

Zdravotné poistenie - hrubé predpísané poistné (tis. Eur)	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
(02) Poistenie zabezpečenia príjmu	5 623	5 565	-58	-1,03%
(29) Zdravotné poistenie	2 506	2 923	417	16,62%
Spolu	8 129	8 488	359	4,41%

Počas roka 2017 došlo k nárastu poistného v zdravotnom poistení, o 359 tis. Eur, pre pripoistenie chorôb, pripoistenie invalidity čo je zdravotné poistenie podobné životnému poisteniu narástlo poistné o 417 tis. Eur.

4.2. Trhové riziko

Proces riadenia expozície voči trhovému riziku, vrátane úrokového rizika, akciového rizika, rizika nehnuteľností, devízového rizika a inflačného rizika, je známy aj ako riadenie aktív a pasív (Asset/Liability Management – ALM riziko).

"Štruktúrálna expozícia" obsahuje všetky investície do finančných aktív, ktoré podporujú vlastnú obchodnú činnosť poisťovne alebo investície disponibilných finančných prostriedkov akcionárov. Štruktúrálna expozícia je definovaná ako:

- ✓ rôznorodosť záväzkov poistných aktivít v neživotnom a životnom poistení a krytie týchto záväzkov v investičných portfóliách vytvorených na tento účel,
- ✓ riziká spojené s držaním investičného portfólia na účely reinvestície vlastného imania tzv. strategická pozícia,
- ✓ štrukturálna menová angažovanosť vyplývajúca z investovania do aktív v inej ako domácej mene: investície v cudzej mene, výsledky vykazované v pobočkách alebo dcérskych spoločnostiach v zahraničí, nesúlad medzi menou záväzkov poisťovateľa a menou investície, ktorá ju kryje.

Za riadenie stratégie ALM rizika v poisťovni je zodpovedný Investičný výbor poisťovne, ktorý má zástupcov aj z biznisu aj z funkcie rizika.

Riadenie trhového rizika spôsobom riadenia aktív a pasív na dennej báze má na starosti lokálny útvar treasury, ktorý má vedomosti o potenciálnych rizikách. Útvar treasury riadi trhové riziko najmä úrokové v rámci definovaného rizikového apetítu a ochoty akceptovať riziká, ktoré nastavilo predstavenstvo poisťovne. Tieto sú definované sústavou rizikových limitov a cieľov, ktoré sú vyhodnocované na pravidelnej báze a prerokúvajú sa na Investičnom výbore poisťovne.

Druhú líniu voči rizikám vykonáva lokálna a skupinová funkcia rizika, ktorú zastáva odbor riadenia rizika a kapitálu. Ich hlavnou zodpovednosťou je meranie rizikovej expozície pre trhové riziká najmä pre riziká vyplývajúce z riadenia aktív a pasív a upozorňovať na súčasné alebo budúce rizikové pozície. Konzistentný prístup v rámci KBC skupiny je zabezpečený spoločnou infraštruktúrou, metodikou a definovanými rizikovými indikátormi na meranie rizika.

Hlavnými stavebnými kameňmi Konceptie riadenia rizík ALM sú:

- ✓ široká škála metód merania rizika, ako je hodnota bazického bodu (BPV), analýza párovania peňažných tokov aktív a pasív a ekonomické analýzy citlivosti na rôzne ekonomické scenáre,
- ✓ simulácia čistých úrokových výnosov realizované v rámci rôznych trhových scenárov, projekcie na viacročné obdobia sa používajú v procesoch rozpočtovania a v procesoch riadenia rizika,
- ✓ záťažové testovanie a analýza citlivosti kapitálovej primeranosti.

ALM trhové riziko: Nízky rizikový profil je v súlade s rizikovým apetítom poisťovne.

Rizikový profil pre trhové riziko je významný pre poisťovňu ponúkajúcu životné poistenie a vytvára prirodzené riziko pre finančnú inštitúciu, ktorá poskytuje investičné garancie svojim klientom počas dlhodobého horizontu.

Tabuľka 4-8: Rizikový modul pre trhové riziko

Investičné portfólio	31.12.2016		31.12.2017	
	suma	v %	suma	v %
(trhová hodnota v tis. Eur)				
Podniky kolektívneho investovania	452	0,1%	573	0,2%
Hmotný majetok	0	0%	0	0%
Priame pôžičky	0	0%	0	0%
Peňažné prostriedky	23 532	6,6%	31 240	8,8%
z ktorých termínované vklady	14 777	4,2%	17 576	4,9%
z ktorých hotovosť v bankách	8 754	2,5%	13 664	3,8%
Štátne dlhopisy	118 836	33,5%	101 567	28,6%
Podnikové dlhopisy	78 949	22,2%	90 970	25,6%
Investičné zmluvy životného poistenia	121 836	34,3%	123 836	34,8%

Ostatné	11 556	3,3%	7 327	2,1%
Spolu	355 161	100,0%	355 512	100,0%

Hodnota aktív v súvahe narástla v roku 2017 o 351 tis. Eur a drží sa na úrovni roka 2016.

Úrokové riziko

Jedným z najdôležitejších rizík pre poisťovne v súčasnom prostredí nízkych úrokových mier je úrokové riziko. Vzhľadom na nízke trhové sadzby je čoraz ťažšie plniť povinnosti vyplývajúce z existujúceho poistného portfólia s historicky vysokou garantovanou návratnosťou.

Rizikový profil pre úrokové riziko je pomerne nízky kvôli veľmi dobrému riadeniu ALM rizík, čo je potvrdené nízkou expozíciou očakávanej zmeny čistého majetku firmy vyjadrenú napríklad cez ukazovateľ rizikového modulu pre trhové riziko. Takže spoločnosť je pomerne menej citlivá na aktuálne prostredie nízkych výnosov, samozrejme, tento výrok je platný pre strednodobý časový horizont.

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2017 neboli zaznamenané žiadne porušenia interných limitov a rizikového apetítu a vzhľadom na konzervatívnu investičnú stratégiu poisťovne, rizikový profil sa vyhodnotil ako "nízky".

V produktoch životného poistenia s garantovanou úrokovou mierou alebo s podielmi na výnosoch stanovených poisťovňou, je hlavné riziko, ktorým je poisťovateľ vystavený, riziko nízkych úrokových mier t.j. pokles investičného výnosu pod garantovanú úroveň. Riziko návratnosti investícií, ktorá nebude dostatočne vysoká na poskytnutie konkurencieschopnej výšky podielu na zisku pre klientov. Úrokové riziko sa riadi súborom činností, ktoré sú popísané v Koncepcii riadenia rizika párovania aktív a pasív, ktorá sa uplatňuje na časť portfólia životného poistenia krytého cennými papiermi s pevným výnosom.

V nasledujúcej tabuľke Tabuľka 4-9 je uvedená expozícia voči úrokovému riziku pre aktivity životného poistenia. Aktíva a záväzky životného poistenia súvisiace s poistnými zmluvami s garantovanou úrokovou mierou sú zoskupené podľa očakávanej doby výplaty peňažných tokov.

Tabuľka 4-9: Očakávané peňažné toky (nediskontované), aktivity životného poistenia

Očakávané peňažné toky (nediskontované) životné poistenie (v tis. Eur)	0–5 rokov	5–10 rokov	10–15 rokov	15–20 rokov	> 20 rokov	Spolu
31.12.2017						
Aktíva kryjúce rezervy, garantovaná časť	53 128	55 936	17 834	17 522	0	144 420
Záväzky, garantovaná časť	-28 476	-29 833	-19 487	-11 643	-14 442	-103 880
Rozdiel peňažných tokov	24 653	26 103	-1653	5 880	-14 442	40 540
31.12.2016						
Aktíva kryjúce rezervy, garantovaná časť	61 000	51 967	20 361	18 321	0	151 649
Záväzky, garantovaná časť	-27 134	-28 620	-19 771	-11 756	-15 040	-102 321
Rozdiel peňažných tokov	33 867	23 347	589	6 565	-15 040	49 328

V roku 2017 bol zaznamenaný pokračujúci pokles účtovných rezerv s vyššími garantovanými úrokovými sadzbami, pretože staršie zmluvy s vysokými garanciami dožívajú a sú nahrádzané zmluvami bez garantovanej sadzby. Podobný priebeh sa očakáva aj v budúcnosti.

Tabuľka 4-10: Rozdelenie rezerv životného poistenia bez IŽP podľa garantovanej úrokovej miery

Rozdelenie rezerv životného poistenia podľa garantovanej úrokovej miery	31-12-2016	31-12-2017
5,00 % a viac	45,3 %	44,8%
Viac ako 3,00 % až do a vrátane 4,99 %	0 %	0,0%
Viac ako 2,50 % až do a vrátane 3,00 %	19,5 %	19,8%
Viac ako 0,00 % až do a vrátane 2,50 %	15,6 %	16,2%
0%	19,6 %	19,1%
Celkom	100,0 %	100,0%

Riziko kreditného rozpätia

Celková investícia do podnikových dlhopisov bola 90 970 tis. Eur a počas roka sa zvýšila o 12 021 tis. Eur, čo bolo v súlade s investičnou stratégiou, keďže prostredie nízkych výnosov nútilo k hľadaniu investičných príležitostí, ktoré ponúkajú mierne vyššie výnosy, čo je však spojené s vyšším kreditným rizikom. Väčšina investícií sa rozdeľuje na dlhopisy nefinančných inštitúcií s cieľom podporiť diverzifikáciu portfólia. Podrobné geografické rozdelenie podnikových dlhopisov je uvedené v tabuľke Tabuľka 4-11.

Tabuľka 4-11: Geografické rozdelenie podnikových dlhopisov

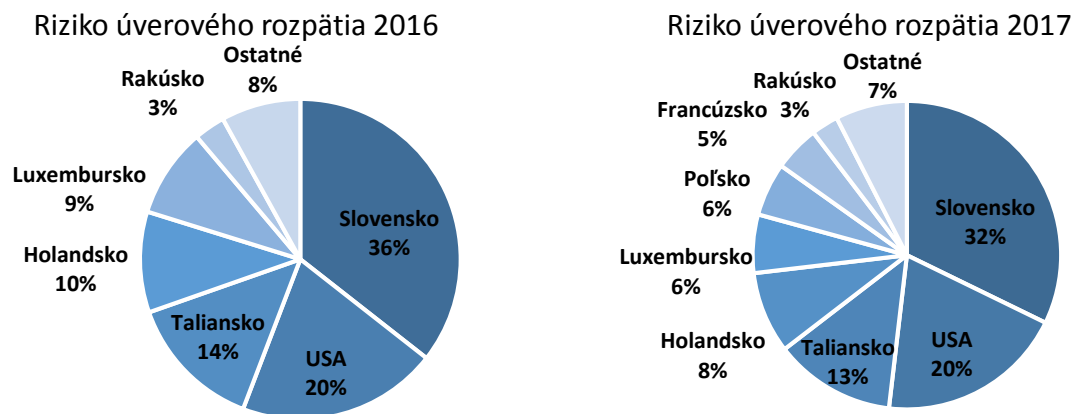
Geografické rozdelenie	31.12.2016		31.12.2017	
Trhová hodnota – tis. Eur	suma	v %	suma	v %
Európa	59 103	74,9%	68 593	75,4%
Belgicko	1 046	1,3%	519	0,6%
Slovensko	26 862	34,0%	25 878	28,4%
Maďarsko	0	0%	0	0%
Česká republika	0	0%	1 122	1,2%
Bulharsko	0	0%	0	0%
Ostatné krajiny eurozóny	29 382	37,2%	35 665	39,2%
Ostatné krajiny Európy	1812,86	2,3%	5 408	5,9%
USA	16 454	20,8%	17 756	19,5%
Zvyšok sveta	3 392	4,3%	4 621	5,1%
Spolu	78 949	100,0%	90 970	100,0%

Rozdelenie podnikových dlhopisov do ratingových tried predstavuje základ pre posúdenie rizika kreditného rozpätia. Spoločnosť investuje len do dlhopisov s investičným ratingom, čo je v súlade s Investičnou stratégiou a so Zásadami obozretnej osoby. Väčšina investícií je do podnikových dlhopisov BBB investičného stupňa a expozícia na konci roka bola 57 258 tis. Eur a tvorili 72,5%.

Tabuľka 4-12: Podnikové dlhopisy podľa investičných stupňov

Rating	31.12.2016		31.12.2017	
Trhová hodnota – v tis. Eur	suma	v %	suma	v %
AAA		0,00%		0,00%
AA	7 153	9,10%	17 931	19,71%
A	14 538	18,40%	23 044	25,33%
BBB	57 258	72,50%	49 995	54,96%
Neinvestičný stupeň alebo nehodnotené		0,00%		21,12%
Spolu	78 949	100,00%	90 970	100,00%

Poist'ovňa diverzifikuje investície do podnikových dlhopisov aj z ohľadom na geografické kritérium. Diverzifikácia pomáha zmierňovať finančné riziká vzniknuté v daných krajinách, avšak väčšina investícií je umiestnené v krajinách eurozóny. Investície v USA nenesú žiadne kurzové riziká.

Akciové riziko

Investície do akcií sú len vedľajším výsledkom finančného umiestnenia aktív klientov z fondov investičného životného poistenia a riadenia ich likvidity. Poist'ovňa preto drží vyššiu hodnotu fondov s cieľom zabezpečiť krytie záväzkov. S cieľom zachovať nízku expozíciu voči akciovému riziku tohto druhu je definovaný maximálny strop investície do akcií.

Riziko nehnuteľností

Poist'ovňa nedrží vo svojom portfóliu žiadne expozície spadajúce do rizika nehnuteľností.

Kurzové riziko

Poist'ovňa má vytvorenú obozretnú investičnú politiku, pokiaľ ide o priamu expozíciu vo forme štruktúrnych mien, pričom je cieľom vyhnúť sa otvorenej pozícii a vyhnúť sa menovému riziku. Devízová angažovanosť je veľmi malá, vyskytuje sa v spojení s fondami Investičného životného poistenia.

4.3. Kreditné riziko

Kreditné riziko je potenciálna negatívna odchýlka od očakávanej hodnoty finančného nástroja vyplývajúca z neplatenia alebo neplnenia zmluvnou stranou (napríklad dlžníkom), v dôsledku platobnej neschopnosti, neschopnosti alebo neochoty platiť alebo vykonať udalosti alebo opatrenia prijaté politickými alebo menovými orgánmi konkrétnej krajiny (riziko krajiny). Kreditné riziko teda zahŕňa riziko zlyhania a riziko krajiny, ale zahŕňa aj migračné riziko, ktorým je riziko nepriaznivých zmien úverových ratingov.

Kreditné riziko je riadené na úrovni jednotlivkej transakcie ako aj na úrovni portfólia. Riadenie kreditného rizika na úrovni transakcií znamená, že sú zavedené interné postupy a nástroje na identifikáciu a meranie rizík pred a po prijatí individuálnych kreditných expozícií. Limity a poverenia sú nastavené na určenie maximálnej povolenej kreditnej expozície a úrovne, na ktorej sa prijímajú rozhodnutia o prijatí rizík v investičných portfóliách. Riadenie rizika na úrovni portfólia zahŕňa okrem iného periodické meranie a analýzu rizika zahrnutého v konsolidovanom úverovom a investičnom portfóliu a podávanie správ o ňom,

monitorovanie dodržiavania limitov, vykonávanie záťažových testov v rôznych scenároch a prijatie opatrení na zmiernenie rizika. Bližšie je toto riziko popísané v časti riziko kreditného rozpätia.

Tabuľka 4-13: Detailné rozdelenie celkových dlhopisov

<i>Detailné rozdelenie dlhopisového portfólia</i>	31.12.2016	31.12.2017
Podľa ratingu		
<i>Investičný stupeň</i>	100,0%	100,0%
<i>Neinvestičný stupeň</i>	0,0%	0,0%
<i>Bez ratingu</i>	0,0%	0,0%
Podľa sektora		
<i>Štátne</i>	60,1%	52,8%
<i>Finančné</i>	33,5%	34,7%
<i>ostatné</i>	6,4%	12,6%
Podľa zostávajúcej doby do splatnosti		
<i>menej ako 1 rok</i>	10,4%	5,9%
<i>medzi 1 a 3 rokmi</i>	12,8%	21,2%
<i>medzi 3 a 5 rokmi</i>	21,5%	10,1%
<i>medzi 5 a 10 rokmi</i>	32,9%	40,2%
<i>viac ako 10 rokov</i>	22,4%	22,6%

Kreditné riziko: Nízky rizikový profil v súlade s nízkym rizikovým apetítom.

Kreditné riziko spojené s rizikom protistrany

Expozícia rizika pre modul riziko zlyhania protistrany vykazuje skoro rovnakú úroveň ako v roku 2016. Došlo však k zmene v úrovni rizika vyplývajúce zo zaistných zmlúv a peňažných vkladov tzv. Typ 1 a rizika z pohľadávok z poistného alebo provízií tzv. Typ 2. Pri riziku zlyhania protistrany v podobe zaistenia a peňažného vkladu (typ 1) sa kapitál zvýšil z dôvodu vyššieho objemu peňažných prostriedkov držaných na bežných účtoch,. Expozícia rizika zlyhania protistrany pre pohľadávky voči klientom a sprostredkovateľom (typ 2) je nižšia v roku 2017 oproti roku 2016.

Tabuľka 4-14: Kapitál pre riziko zlyhania protistrany je rozdelený na expozíciu Typu 1 a Typu 2

<i>tis. Eur</i>	31.12.2016	31.12.2017
Riziko zlyhania protistrany	3 666	3 669
<i>z čoho pre zaistovateľa a peňažné vklady (Typ 1)</i>	2 069	2 796
<i>z čoho pre pohľadávky (Typ 2)</i>	1 850	1 073

Spoločnosť je vystavená kreditnému riziku vo vzťahu k zaistovacím spoločnostiam, z dôvodu neplnenia existujúcich záväzkov alebo techniky zmierňovania rizika s vplyvom na výšku požadovaného kapitálu, ktorá vyplýva z uzatvorených zaistných zmlúv. Tento druh konkrétneho kreditného rizika sa okrem iných techník meria pomocou nominálneho prístupu (maximálna strata) a očakávanej straty. Používajú sa limity koncentrácie voči subjektom. Pravdepodobnosť zlyhania a následná očakávaná strata sa vypočíta s použitím interného alebo externého ratingu.

4.4. Riziko likvidity

Riziko likvidity predstavuje riziko, že organizácia nebude schopná splniť svoje platobné záväzky v čase splatnosti bez vzniku neprijateľných strát.

Hlavným cieľom riadenia likvidity skupiny KBC je umožniť financovanie skupiny a umožniť, aby hlavné podnikateľské aktivity skupiny pokračovali v tvorbe príjmov aj za nepriaznivých okolností.

Riziko likvidity poisťovne je v súčasnosti riadené monitorovaním investičnej politiky. Pri monitorovaní rizika likvidity sa používa technika ALM rizika párovania peňažných tokov aktív a pasív. Tá istá technika sa používa aj pri monitorovaní úrokového rizika. Spoločnosť má dostatočný objem majetku vykázaného ako prebytok hodnoty aktív nad hodnotou očakávaných záväzkov z peňažných tokov na obdobie budúcich 20 rokov. Riziko spojené s nevypárovanými záväzkami zo životného poistenia pre obdobie od 21 a viac rokov je malé a rieši sa priebežne z prebytkov aktív nad pasívami v najbližších rokoch.

Spoločnosť vytvorila koncepciu pre riadenie rizík likvidity, ktorá definuje postupy riadenia rizík vrátane identifikácie, merania, podávania správ a reakcie a následných opatrení na riziko likvidity poisťovne, rozlišuje medzi rizikom likvidity životného a neživotného poistenia.

Očakávané zisky zahrnuté v budúcom poistnom

Očakávané zisky zahrnuté v budúcom poistnom (EPIFP) sú 12 275 tis. Eur a z toho 10 279 tis. Eur zo životného poistenia a 1 997 tis. Eur z neživotného poistenia. Poisťovňa aplikuje zmluvné ohraničenia v súlade s regulačnými požiadavkami najmä pre úrazové pripoistenie.

Riziko likvidity pre neživotné poistenie

V rámci neživotného poistenia by mohlo vzniknúť riziko likvidity, ak dôjde ku poistným plneniam v rozmedzí katastrofy (napríklad prírodnej katastrofy), čo povedie k materiálnemu zvýšeniu poistných nárokov a tým k veľkým požiadavkám na finančnú hotovosť poisťovne. Existujú však niektoré dôvody, prečo sa toto vystavenie riziku podstatne líši od rizika likvidity, ktorému sú vystavené životné poisťovne. Výplata plnenia sa zvyčajne uskutočňuje v dlhšom časovom horizonte (t.j. hodnotenie škôd, právnych postupov atď.) a určité úrovne nárokov sú kryté zaistným programom poisťovne.

Politika zaistenia poisťovne uvádza, že je potrebné prerokovať dodatočné doložky o zaistných plneniach s cieľom zabezpečiť, aby sa riziko, ktoré súvisí s časovým nesúlalom medzi výplatou klientom a príjmom od zaistovateľov. Konkrétnejšie zmluvy o zaistení obsahujú ustanovenia umožňujúce podať žiadosť o okamžitú náhradu škody za veľké straty mimo bežných účtovných období.

Riziko likvidity pre životné poistenie

Činnosť životného poistenia pozostáva z poistenia na dožitie v dlhodobom a strednodobom časovom horizonte. Životné poistenie môže byť konfrontované s rizikom likvidity v dôsledku:

- ✓ zmeny trhových podmienok (napríklad pohyb úrokových sadzieb, hospodárskej súťaže atď.), čo vedie k prudkému nárastu predčasného ukončenia poistných zmlúv,
- ✓ zmeny regulačného prostredia (napr. zmena v režime daňového zvýhodnenia) vedúca klientov k prechodu na iné produkty akumulovania finančných prostriedkov na dôchodok tzv. celo-trhový scenár,
- ✓ idiosynkratického scenára, v ktorom klienti spochybňujú kreditnú spôsobilosť poisťovne a masívne predčasne ukončujú poistné zmluvy,
- ✓ kombináciou vyššie uvedeného tzv. kombinovaný scenár.

Tieto scenáre by viedli k masovému poklesu portfólia životných zmlúv poisťovne. Vo všetkých týchto scenároch má poisťovňa disponovať adekvátnym likvidným vankúšom (hotovosť, likvidné aktíva, podmienené úverové linky atď.) na zvládnutie týchto peňažných výdavkov. S výnimkou idiosynkratického scenára sa očakáva, že časový horizont, v ktorom sa budú uskutočňovať peňažné toky, bude pomerne

dlhý (t.j. dlhší ako jeden mesiac), čím sa znižuje riziko nesplnenia záväzkov za prijateľné náklady. Riziko likvidity z činností životného poistenia sa posudzuje interným ukazovateľom záťažovej skúšky, ako je definované v Koncepcii riadenia rizika likvidity v horizonte jedného mesiaca a troch mesiacov. Dlhodobá likvidita poisťovne sa riadi metódou párovania peňažných tokov a zabezpečuje, aby sa uskutočňovali dostatočné investície do likvidných aktív.

Likviditné riziko: Nízky rizikový profil v súlade s nízkym rizikovým apetítom.

4.5. Operačné riziko

Operačné riziko nastáva v dôsledku neprimeraných alebo nevhodných interných procesov, pracovníkov a systémov alebo z náhlych vonkajších udalostí spôsobených buď ľudským faktorom alebo živelnou udalosťou. Operačné riziko nezahŕňa obchodné, strategické a reputačné riziko.

Operačné riziko vyplýva z každodenných obchodných činností poisťovne, vzhľadom na to, že sa sústreďuje na samotnú organizáciu, čo znamená, že je priamo spojené so základnými stavebnými kameňmi (ľudia, procesy, systémy). Okrem toho zahŕňa riziká vyplývajúce z činností, ktoré sa špecificky zameriavajú na prevádzku organizácie (napríklad: úmyselne založený požiar, externe spôsobený podvod alebo krádež), ako aj náhle škody, resp. deštruktívne externé udalosti, ktoré negatívne ovplyvňujú každodennú činnosť v poisťovni a ktoré sú nefinančnej povahy, ako napríklad vojna alebo teroristický útok.

Riadenie operačného rizika

V celej KBC skupine je zavedená jedna globálna koncepcia pre riadenie operačného rizika. Funkcia skupinového riadenia rizík je primárne zodpovedná za definovanie koncepcie pre riadenie operačných rizík.

Hlavné skupinové kontroly sú definované ako základné ciele interných kontrol smerom zhora nadol používané na zmiernenie kľúčových a najzávažnejších nefinančných rizík, ktoré sú súčasťou procesov v poisťovni. Tieto kontroly sú revidované v horizonte viacročného plánovania, o ktorom sa rozhoduje na úrovni skupiny. V prípade doplnenia nových rizík a kontrol do GKC ich musia subjekty zaradiť do svojho prostredia rizík a kontrol:

- do roka v prípade, že proces má vysoký rizikový profil,
- do dvoch rokov v prípade, že proces má stredný rizikový profil.

Niektoré z hlavných skupinových kontrol sú kvalifikované ako **nulové tolerancie**. Sú to záväzné skupinové ciele kontrol, ktoré sú vyhodnotené ako nediskutovateľné a musia sa splniť.

Vyhodnocovanie úrovne rizika sa realizuje priebežne, keď sa stav rizika zmení.

Každému operačnému riziku identifikovanému v procese identifikovania rizika alebo s analýzou rizika sa musí prideliť skóre inherentného rizika a zostatkového rizika. Skóre inherentného rizika a zostatkového rizika sú kvalifikované ako **kritické, vysoké, stredné alebo nízke** na základe príslušnej mapy prehriatia (heat map) predstavujúcej vplyv rizika a pravdepodobnosť výskytu. **Pravdepodobnosť** je miera ex-ante možnosti, že daný prípad môže nastať.

Vplyv je miera účinku udalosti na hodnotu poisťovne a skupiny KBC v prípade, že udalosť nastane. Vplyv môže byť kvantitatívny alebo kvalitatívny.

Pravdepodobnosť výskytu					
(Veľmi) pravidelne					Kritické riziko
Nepravdepodobne					Vysoké riziko
Výnimočne					Stredné riziko
	Nízky vplyv	Stredný vplyv	Vysoký vplyv	Kritický vplyv	Nízke riziko
	>Vplyv<				

Rizikový profil procesov

Kvôli schopnosti rozlišovať prístup riadenia rizika a prioritizovať potrebné opatrenia, každý proces v poisťovni je kategorizovaný ako proces s Vysokým, Stredným alebo Nízkym rizikom:

- **Vysoký** rizikový profil má proces, pri ktorom výskyt jednotlivého rizika alebo nahromadenie podobných rizík môže ohroziť hlavné ciele subjektu, alebo môže výrazne poškodiť reputáciu subjektu, s významnými negatívnymi vedľajšími účinkami na spoločnosť alebo skupinu KBC.
- **Stredný** rizikový profil má proces, pri ktorom výskyt jednotlivého rizika alebo nahromadenie podobných rizík môže ohroziť hlavné ciele subjektu, alebo môže výrazne poškodiť reputáciu subjektu, s ovládateľnými negatívnymi vedľajšími účinkami na spoločnosť alebo na skupinu KBC.
- **Nízky** rizikový profil má proces, pri ktorom výskyt jednotlivého rizika alebo nahromadenie podobných rizík nemôže ohroziť hlavné ciele subjektu, ani nepoškodí reputáciu subjektu, takže sa nepredpokladajú žiadne negatívne vedľajšie účinky na spoločnosť alebo skupinu KBC.

4.6. Iné významné riziká

Obchodné a strategické riziká

Obchodné riziko nastáva v dôsledku zmien v makroekonomickom prostredí, sektore finančných služieb alebo na trhu produktov a služieb ako aj v dôsledku iných zmien v regulačnom, sociálno-demografickom, politickom, kultúrnom alebo ekologickom prostredí.

S cieľom znížiť zraniteľnosť voči externému prostrediu spoločnosť diverzifikuje skladbu skupín činnosti poistenia, segmentáciu cieľových distribučných kanálov. S cieľom adekvátne spĺňať požiadavky novej európskej legislatívy (napr. PRIIPS, IDD, GDPR), špecifickej slovenskej regulácie (napr. 8% špeciálny odvod z neživotného poistenia) ako aj zvýšiť kvalitu služieb svojim klientom, spoločnosť plánuje naďalej investovať do zlepšovania svojej flexibility a odolnosti svojich systémov a IT infraštruktúry.

Strategické riziko je riziko, ktoré nastane v prípade nevykonania strategického rozhodnutia, vykonania strategického rozhodnutia, ktoré nemá želaný efekt alebo toto rozhodnutie nie je adekvátne implementované.

Strategické riziko súvisí so schopnosťou, resp. neschopnosťou poisťovne prispôbovať sa neustále sa meniacemu konkurenčnému prostrediu a teda súvisí s otázkou, či prijímané strategické rozhodnutia budú podporovať dlhodobu udržateľný rast spoločnosti v súlade s očakávaniami interných aj externých zainteresovaných strán. V dôsledku toho sa so strategickým rizikom spája dlhodobá perspektíva (rozhodnutie sa prijíma teraz, k škode príde neskôr) a zahŕňa aj riziko hodnoty „značky“ poisťovne, čo znamená jej schopnosť vytvárať hodnotu do budúcnosti. „Kvalita“ rozhodovacieho procesu, ako aj napríklad efektívne riadenie zmien, sú kľúčom k riadeniu strategického rizika.

Obchodné a strategické riziká sú vyhodnocované prostredníctvom štruktúrovaného procesu skenovania neväčších finančných aj nefinančných rizík počas procesu tvorby strategického plánu. Monitorovanie ohrozenia poisťovne voči identifikovaným rizikám prebieha priebežne počas celého roka. Popri skenovaní rizík prebieha kontinuálny proces identifikácie a riadenia týchto rizík prostredníctvom reportovania signálov z externého aj interného prostredia. Dopady týchto rizík sú vyhodnocované prostredníctvom záťažových testov a testov citlivosti s cieľom zistiť ich rozsah a dopady na kapitálovú primeranosť poisťovne.

Počas procesu vlastného posúdenia rizík a solventnosti sú obchodné riziká vyhodnocované prostredníctvom jednoročných stresov na hospodársky výsledok.

Obchodné a strategické riziko: Stredný rizikový profil a stredný rizikový apetít

Reputačné riziko

Je to riziko vyplývajúce zo straty dôvery zainteresovaných strán (napr. klienti, zmluvní partneri, akcionári, investori, veritelia, analytici trhu, iné zainteresované subjekty alebo regulačné orgány) alebo ich negatívne vnímanie spoločnosti – bez ohľadu na to, či je opodstatnené alebo nie - ktoré môže negatívne ovplyvniť schopnosť spoločnosti udržať súčasné alebo nadviazať nové obchodné vzťahy, vzťahy s klientmi a zachovať si naďalej prístup k zdrojom financovania.

Reputačné riziko má charakter odvodeného ale aj druhotného rizika, keďže býva väčšinou spojené s iným typom rizika. Proaktívne a retroaktívne riadenie reputačného rizika je plne v kompetencii najvyššieho manažmentu poisťovne, ktoré je podporované rôznymi špecializovanými útvarmi, vrátane hovorca ČSOB finančnej skupiny a právnym útvarom alebo útvarom compliance.

Poisťovňa monitoruje reputačné indexy a angažovanosť zamestnancov oproti interným cieľom.

4.7. Ostatné informácie

Analýza citlivosti a záťažové testy

Analýza citlivosti a záťažové testovanie sú pravidelne vykonávané spoločnosťou s cieľom zistiť riziká, ktoré by mohli zostať skryté a neidentifikované a súčasne umožňujú manažmentu poisťovne pozorovať možné dopady týchto rizík na kapitálovú primeranosť poisťovne počas nepriaznivých okolností a pripraviť si nástroje na zmierňovanie týchto dopadov s cieľom minimalizovať skutočné finančné straty.

Analýza citlivosti sa vykonáva na parametre používané pri stanovení hodnoty technických rezerv s cieľom zistiť ich vplyv na výšku najlepšieho odhadu finančných tokov v budúcnosti. Technické rezervy sú najviac citlivé na zmeny diskontnej krivky, budúci vývoj obstarávacích nákladov a predčasného rušenia poisťných zmlúv.

Záťažové testovanie je dôležitý manažérsky nástroj, ktorý má pridanú hodnotu pre strategické rozhodovanie manažmentu ako aj na každodenné riadenie poisťovne ako je identifikácia rizík, stanovenie ochoty akceptovať riziko a nastavenie limitov akceptácie rizík atď. Ako taký je záťažové testovanie nedeliteľnou súčasťou každej koncepcie riadenia rizika v poisťovni a systému riadenia rizík a tvorí základný prvok najmä vlastného posúdenia rizík a solventnosti.

Záťažové testovanie je pravidelne iniciované regulátormi alebo je vykonávané ako integrovaný test pre zistenie odolnosti poisťovne voči špecifickému riziku, ktoré môže nastať.

5. Oceňovanie pre účely solventnosti

Oceňovanie pre účely solventnosti používa ekonomickú súvahu. Ekonomická súvaha vychádza zo súvahy zostavenej podľa Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (ďalej „IFRS“) a upravuje sa na plne trhovo-konzistentnú súvahovú hodnotu podľa pravidiel vyplývajúcich zo zákona o poisťovníctve. Napríklad, aktíva držané do splatnosti sa oceňujú reálnymi hodnotami, nepredajné aktíva sú nastavené na nulu, napr. časovo rozlíšené náklady a softvér. Technické záväzky podľa účtovného ocenenia sú v plnej miere nahradené podľa požadovanej metodiky oceňovania pre účely solventnosti.

Tabuľka 5-1: Účtovná (IFRS) súvaha a ekonomická súvaha pre účely solventnosti

Aktíva			Pasíva		
v tis. Eur	IFRS hodnota	Solventnosť II hodnota		IFRS hodnota	Solventnosť II hodnota
Investície			Kapitál		
Hmotný majetok	448	448			
Dlhodobý nehmotný majetok	2 416	-			
Podniky kolektívneho investovania	555	573			
Termínované vklady	17 842	17 576	Aktíva prevyšujúce pasíva	59 483	75 509
Štátne dlhopisy s pevným úrokom	92 303	101 567	Trhovo konzistentné záväzky	289 273	280 003
Podnikové dlhopisy s pevným úrokom	89 931	90 970			
Celkové investície	203 495	211 134	Životné poistenie	116 309	119 994
Investície v mene poisťovníkov	123 849	123 836	Investičné životné poistenie	123 969	124 574
Ostatné aktíva			Neživotné poistenie	32 026	15 472
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty *	13 658	13 658	Celkové trhovo konzistentné záväzky	272 304	260 040
Zaistenie	674	(136)	Ostatné finančné záväzky	316	316
Odložené daňové pohľadávky	60	-	Odložené daňové záväzky	-	4 208
Ostatné aktíva	7 020	7 020	Ostatné záväzky	16 653	15 439
Celkové ostatné aktíva	21 412	20 542	Celkové ostatné záväzky	16 969	19 963
Celkové aktíva	348 756	355 512	Celkové záväzky	348 756	355 512

Detailný výkaz SE.02.01.02 je možné nájsť v prílohe.

5.1. Oceňovanie aktív

Oceňovanie aktív na účel solventnosti je konzistentné s metódami stanovenými v Medzinárodných účtovných štandardoch, ktoré Komisia prijala v súlade s nariadením (ES) č. 1606/2002, okrem prípadov, keď sa vyžaduje používanie špecifickej metódy oceňovania vo vzťahu k aktívam.

Spoločnosť sa riadi hierarchiou oceňovania s kótovanými trhovými cenami na aktívnych trhoch pre rovnaké aktíva ako štandardnou metódou oceňovania s cieľom zabezpečiť, aby sa aktíva oceňovali hodnotou, za ktorú by sa mohli zobchodovať medzi informovanými a dobrovoľne súhlasiacimi stranami v nezávislej transakcii.

Rozdiel v oceňovaní aktív sa týka niektorých tried aktív a vychádza z rozdielného oceňovania súvahy na účel solventnosti a účtovných pravidiel. Celková hodnota aktív poisťovne k 31.12.2017 bola podľa IFRS 348 756 tis. Eur a podľa oceňovania na účel solventnosti 355 512 tis. Eur, takže celkový rozdiel v hodnote aktív bol 6 756 tis. Eur. Hlavné rozdiely na strane aktív sa týkajú týchto významných tried aktív:

- nárast o 9 264 tis. Eur z dôvodu precenenia aktív štátnych dlhopisov klasifikovaných ako dlhopisy držané do splatnosti podľa oceňovania na trhovú hodnotu na účel solventnosti,

- nárast o 1 039 tis. Eur z dôvodu precenenia aktív podnikových dlhopisov klasifikovaných ako dlhopisy držané do splatnosti podľa oceňovania pre účtovnú závierku na trhovú hodnotu na účel solventnosti,
- pokles o 2 416 tis. Eur v nastavení hodnoty nehmotného majetku (software) a časového rozlíšenia obstarávacích nákladov na nulu,
- pokles o 810 tis. Eur v hodnote zaistenia je spôsobený inou metodikou, kde sa pre účely určenia hodnoty zaistenia používa metóda projektovaných finančných tokov v prípade ocenenia na účely solventnosti.

Tabuľka 5-2: Rozdiely v ocenení na účel solventnosti a účtovnej závierky k 31. decembru 2017

(tis. Eur)	<i>Solventnosť hodnota</i>	<i>IFRS hodnota</i>	<i>Rozdiel</i>
Nehmotné aktíva	0	2 416	2 416
Dlhopisy držané do splatnosti	573	555	18
Pohľadávky od zaistovateľov	17 576	17 842	266
Podniky kolektívneho investovania	55 068	44 765	10 303
Termínované vklady	123 836	123 849	13
Celkom za aktíva	-136	674	810

Popis oceňovania významných tried aktív je uvedený nižšie:

Nehmotný majetok

Ocenenie podľa IFRS

V súlade s účtovnými princípmi je nehmotný majetok ocenený obstarávacou cenou zníženou o amortizáciu/odpisy. Spoločnosť odpisuje dlhodobý nehmotný majetok počas jeho očakávanej ekonomickej životnosti metódou rovnomerných odpisov.

Dlhodobý nehmotný majetok je pravidelne testovaný na znehodnotenie. Keď účtovná hodnota dlhodobého majetku presahuje jeho odhadovanú realizačnú hodnotu (vyššia z hodnôt trhovej hodnoty a hodnoty z používania), hodnota je znížená aby reflektovala realizačnú hodnotu.

Ocenenie na účely solventnosti

Podľa pravidiel pre solventnosť je nehmotný majetok identifikovateľný nepeňažný majetok bez fyzickej podstaty. Pokiaľ nemôže byť predaný oddelene a poisťovňa alebo zaistovňa nemôže preukázať že existuje trhovú hodnotu pre rovnaké alebo podobné aktívum, podľa oceňovacích princípov pre účel solventnosti sa oceňujú nulou.

Investície držané do splatnosti

Ocenenie podľa IFRS

Finančné aktíva držané do splatnosti sú finančné aktíva s pevnými alebo dopredu stanovitelnými platbami a splatnosťou, ktoré Spoločnosť zamýšľa a je schopná držať do splatnosti.

Finančné aktíva držané do splatnosti sú pri prvotnom zaúčtovaní ocenené v reálnej hodnote a následne sa vykazujú v amortizovanej hodnote zníženej o opravné položky.

Spoločnosť pravidelne posudzuje, či existuje objektívny dôkaz o možnom znížení hodnoty finančných aktív držaných do splatnosti. Zníženie hodnoty finančného aktíva nastáva, ak je účtovná hodnota

finančného aktíva vyššia než hodnota očakávaných peňažných tokov z finančného aktíva diskontovaných pôvodnou efektívnou úrokovou mierou.

Finančné aktíva držané do splatnosti sa vykazujú ku dňu vysporiadania a sú odúčtované zo súvahy v nasledujúcich prípadoch:

- Práva na peňažné toky z finančného aktíva vypršali.
- Spoločnosť previedla práva na peňažné toky z aktíva na tretiu osobu alebo pristúpila na záväzok prevádzať zinkasované peňažné toky na tretiu osobu.
- Spoločnosť previedla takmer všetky riziká a benefity spojené s aktívom alebo nepreviedla takmer všetky riziká a benefity spojené s aktívom, ale stratila kontrolu nad aktívom

Ocenenie na účely solventnosti

Pre potreby solventnosti sú klasifikované aktíva držané do splatnosti preceňované na reálnu hodnotu (fair-value) v súlade s pravidlami uvedenými pre aktíva klasifikované na predaj.

Pre aktíva klasifikované ako aktíva k dispozícii na predaj nie je rozdiel medzi oceneniami.

Termínované vklady

Ocenenie podľa IFRS

Termínované vklady predstavujú pohľadávky poisťovne voči komerčným bankám z termínovaných vkladov alebo termínované vklady, ktoré boli pôvodne podkladovým aktívom depozitných prémie pre fondy investičného životného poistenia.

Bankové termínované vklady sú vykazované v amortizovanej hodnote. Termínované vklady, ktoré boli pôvodne podkladovým aktívom depozitných prémie pre fondy investičného životného poistenia, sú pri prvotnom zaúčtovaní ocenené v reálnej hodnote a následne sa vykazujú v amortizovanej hodnote.

Ocenenie na účely solventnosti

Pre účel solventnosti sa hodnota termínovaných vkladov rovná ich reálnej hodnote. Reálna hodnota termínovaných vkladov je stanovená interným modelom ako súčasná hodnota diskontovaných budúcich peňažných tokov.

Podniky kolektívneho investovania

Finančné umiestnenia pre podniky kolektívneho investovania predstavujú finančné aktíva obstarané v mene poistených z prostriedkov získaných od poistencov.

Podniky kolektívneho investovania sú klasifikované ako finančné aktíva oceňované reálnou hodnotou cez výkaz ziskov a strát. Tieto aktíva sa pri prvotnom zaúčtovaní oceňujú reálnou hodnotou (bez transakčných nákladov) a následne sa oceňujú reálnou hodnotou cez výkaz ziskov a strát a iného komplexného výsledku.

Reálna hodnota finančných aktív, pre ktoré existuje aktívny trh a trhovú hodnotu sa dá spoľahlivo zistiť, sa rovná kótovaným trhovým cenám. V prípadoch, keď kótované trhové ceny nie sú dostupné, sa reálna hodnota určuje odhadom použitím súčasnej hodnoty budúcich peňažných tokov.

Odložená daňová pohľadávka/záväzok

Ocenenie podľa IFRS

Odložená daňová pohľadávka je zaúčtovaná použitím záväzkovej súvahovej metódy. Vychádza z dočasných rozdielov medzi daňovou hodnotou aktív a pasív a ich účtovnej hodnoty. Pre výpočet odloženej dane sa používajú daňové sadzby, ktoré sú zákonne aktuálne platné alebo ktoré sú očakávané v čase realizácie odložených daňových aktív a záväzkov. Spoločnosť účtuje o odloženej daňovej pohľadávke len ak je pravdepodobné, že bude v budúcnosti dosahovať také daňové zisky, voči ktorým sa odpočítateľné prechodné rozdiely budú môcť použiť. Odložená daň, ktorá sa vzťahuje na položky preceňované do výkazu zmien vo vlastnom imaní, je vykázaná vo vlastnom imaní a nie vo výkaze ziskov a strát a iného komplexného výsledku. Odložené daňové pohľadávky a záväzky sa nediskontujú.

Ocenenie na účely solventnosti

Na základe princípov ocenenia pre účel solventnosti sa odložená daň z aktív alebo záväzkov počíta ako rozdiel precenenia aktív a pasív, na ktorý sa uplatní aktuálna daňová sadzba a započíta sa položka odloženej dane z účtovnej závierky.

5.2. Technické rezervy poisťovne

5.2.1. Ocenenie na účely solventnosti

Vo všeobecnosti sa technické rezervy v ekonomickej súvahe ocenené na účely solventnosti vyjadrujú ako súčet najlepšieho odhadu záväzkov a rizikovej prirážky:

- ✓ **Najlepší odhad** zodpovedá budúcim priemerným peňažným tokom vážených pravdepodobnosťou ich výskytu s prihliadnutím na časovú hodnotu peňazí s použitím príslušnej štruktúry bezrizikovej úrokovej miery.
- ✓ **Riziková prirážka (marža)** sa vypočíta ako náklady akcionára na poskytnutie sumy použiteľných vlastných zdrojov rovnajúce sa kapitálovej požiadavke solventnosti potrebnej na podporu poistných a zaistných záväzkov počas ich životnosti. Náklady na kapitál definuje regulátor sadzbou 6%.

Výnimka z požiadavky vypočítat' najlepši odhad záväzkov a rizikovú prirážku je pre poistné záväzky, pri ktorých je možné hodnotu záväzkov životného poistenia spoľahlivo replikovať pomocou finančných nástrojov, pre ktoré je možné spoľahlivo sledovať trhovú hodnotu. Hodnota technických rezerv spojených s týmito budúcimi peňažnými tokmi sa určí "ako celok" (t. j. žiadny samostatný výpočet najlepšieho odhadu a rizikovej marže) na základe trhovej hodnoty finančných nástrojov. V praxi sa technické rezervy vypočítané "ako celok" vzťahujú na portfólio zmlúv investičného životného poistenia, kde podkladovým aktívom sú investičné fondy.

Technické rezervy v životnom poistení sa vo všeobecnosti vzťahujú na tie poistné záväzky, ktoré sa "určujú na podobnom technickom základe ako životné poistenie", aj keď nie sú životným poistením z čisto právneho hľadiska. V praxi sa klasifikácia životných resp. neživotných záväzkov zakladá na aktuárskych technikách používaných na výpočet technických rezerv. Toto rozdelenie, špecifické pre ocenenie pre účel solventnosti, prináša určité rozdiely v klasifikácii najmä pre zdravotné poistenie ako je poistenie trvalých následkov úrazu, poistenie vážnej choroby, invalidity, atď.

Tabuľka 5-3: Technické rezervy

v tis. Eur	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
Najlepší odhad záväzkov pre životné poistenie - pred zaistením	236 624	237 092	468	0,2%
Najlepší odhad záväzkov pre životné poistenie - po zaistení	236 253	236 959	706	0,3%
Pohľadávky zo zaistenia - životné poistenie	-371	-133	238	-64,2%
Riziková prirážka	7 395	7 476	81	1,1%
Technické rezervy - životné poistenie (pred zaistením)	244 019	244 568	549	0,2%
Technické rezervy - životné poistenie (po zaistení)	243 648	244 435	787	0,3%
Najlepší odhad záväzkov pre neživotné poistenie - pred zaistením	11 652	12 735	1 082	9,3%
Najlepší odhad záväzkov pre neživotné poistenie - po zaistení	11 933	13 003	1 071	9,0%
Pohľadávky zo zaistenia - neživotné poistenie	280	269	-12	-4,1%
Riziková prirážka	2 750	2 737	-14	-0,5%
Technické rezervy pre neživotné poistenie (pred zaistením)	14 403	15 472	1 069	7,4%
Technické rezervy pre neživotné poistenie (po zaistení)	14 683	15 740	1 057	7,2%
Celkový najlepši odhad záväzkov spolu (pred zaistením)	248 276	249 827	1 550	0,6%
Celkový najlepši odhad záväzkov (po zaistení)	248 186	249 963	1 777	0,7%
Celkové pohľadávky zo zaistenia	-91	136	227	-249,6%
Celková riziková prirážka	10 146	10 213	68	0,7%
Celkové technické rezervy (pred zaistením)	258 422	260 040	1 618	0,6%
Celkové technické rezervy (po zaistení)	258 331	260 176	1 844	0,7%

Pri výpočte najlepšieho odhadu je urobená projekcia odhadovaných budúcich finančných tokov. Peňažné toky sú následne diskontované pomocou bezrizikovej úrokovej miery predpísanej regulátorom. Spoločnosť používa tzv. korekciu volatility, aby sa zohľadnil dlhodobý investičný horizont aktív pokrývajúcich poistné záväzky. Dopad uplatnenia korekcie volatility k 31.12.2017 predstavuje 365 tis. Eur a uplatňuje sa najmä na záväzky zo životného poistenia.

Tabuľka 5-4: Korekcia volatility

31.12.2017 v tis. Eur	Technické rezervy s korekciou volatility			Technické rezervy bez korekcie volatility			rozdiel s a bez korekcie volatility		
	Najlepší odhad záväzkov pred zaistením	Riziková prirážka	Tech. rezervy pred zaistením	Najlepší odhad záväzkov pred zaistením	Riziková prirážka	Tech. rezervy pred zaistením	Najlepší odhad záväzkov pred zaistením	Riziková prirážka	Tech. rezervy pred zaistením
Záväzky z neživotného poistenia	12 735	2 737	15 472	12 740	2 745	15 485	5	8	13
Záväzky zo životného poistenia	237 092	7 476	244 568	237 394	7 526	244 920	302	50	352
Spolu	249 827	10 213	260 040	250 134	10 271	260 405	307	58	365

Pri výpočte najlepšieho odhadu záväzkov sa poisťné zmluvy rozdeľujú do takzvaných "homogénnych rizikových skupín". Ide o skupiny zmlúv s podobnými rizikovými charakteristikami a dynamikou, pre ktoré sa môžu použiť rovnaké predpoklady na projektovanie budúcich peňažných tokov.

Výpočet najlepšieho odhadu záväzkov zohľadňuje neistoty v peňažných tokoch. Je nutné poznamenať, že miera neistoty neznamena, že by sa do najlepšieho odhadu mali zahrnúť dodatočné prirážky.

Zahrnutie týchto neistôt vyžaduje, aby sa v metodike oceňovania zohľadnili charakteristiky peňažných tokov. To vedie k špecifickým zdrojom neistoty, napr.:

- načasovanie, frekvencia a výška poisťných udalostí,
- výšku nárokov a dobu potrebnú na ich vysporiadanie,
- výšku nákladov v budúcnosti,
- správanie sa poisťencov,
- očakávaný budúci vývoj, ako napríklad budúci demografický, právny, medicínsky, technologický, sociálny a environmentálny vývoj, vrátane inflácie (špecifickej pre daný subjekt aj pre portfólio). Napríklad v konkrétnej krajine to môže zahŕňať zmeny vyplývajúce z legislatívy, zdaňovania alebo nákladov na starostlivosť,
- vzájomná závislosť medzi jednotlivými zdrojmi neistoty.

Uvedený zoznam je tiež aplikovateľný na neživotné poistenie a zdravotné poistenie.

Tabuľka 5-5: Ocenenie technických rezerv

	<i>Hodnota na účely solventnosti</i>	<i>Účtovná hodnota</i>	<i>Rozdiel</i>
<i>(tis. Eur)</i>			
Životné poistenie	117 393	107 813	9 580
Investičné životné poistenie	124 574	123 969	604
Zdravotné poistenie (SLT)	2 602	8 495	-5 893
Neživotné poistenie	15 472	32 026	-16 555
Celkom technické rezervy	260 040	272 304	-12 264

Rozdiel ocenenia technických rezerv za rok 2017 predstavuje 12 264 tis. Eur.

Rezervy pre životné poistenie sú vyššie podľa ocenenia pre účely solventnosti o 9 580 tis. Eur, čo je spôsobené najmä pozitívom bezrizikovej úrokovej miery na diskontovanie finančných tokov namiesto použitia technickej úrokovej miery ako aj použitím novších technických parametrov na úmrtnosť, atď.

Ďalším rozdielom medzi rezervami na účely solventnosti a rezervami pre účel účtovnej závierky je odlišné uplatnenie zmluvného ohraničenia. Rezerva na poisťné pre účely solventnosti zahŕňa aj poisťné a poisťné udalosti, pri ktorých je poisťné obdobie ohraničené možnosťou uplatnenia jednostranného práva poisťovne ukončiť zmluvu, odmietnuť poisťné alebo zmeniť poisťné.

5.2.1.1. *Najlepší odhad rezerv v životnom poistení*

Pre stanovenia hodnoty záväzkov životného poistenia sa používajú techniky podobné životnému poisteniu pri projekcii budúcich peňažných tokov.

To znamená že projekcie peňažných tokov sa počítajú podľa jednotlivých poisťných rizík na poisťnej zmluve kde sa berú do úvahy biometrické parametre poisťnej osoby napr. vek, pohlavie atď. Iba

v situáciách, keď tento výpočet nie je vhodný resp. je nepraktický, môžu byť zmluvy zoskupené a metodika sa potom uplatňuje na skupinu poistných rizík resp. zmlúv. Toto zoskupovanie podlieha prísnyim podmienkam (musí poskytnúť približne rovnaké výsledky ako výpočet po zmluvách).

Pri výpočte najlepšieho odhadu záväzkov životného poistenia sa berú do úvahy nasledujúce peňažné toky:

Prichádzajúce peňažné toky (in-flow) obsahujú hrubé poistné zahrnuté v rámci zmluvných ohraničení k dátumu ocenenia. Do prichádzajúcich finančných tokov patria aj všetky ostatné príjmové peňažné toky, napríklad regresy. Výnosy z investícií (prijaté úroky, dividendy ...) sa neberú do úvahy. V prípade zmlúv investičného životného poistenia sa berie do úvahy iba tzv. rizikové poistné alebo poplatky.

Odchádzajúce peňažné toky obsahujú nasledovné položky:

- ✓ Výplatu dávok poistníkom a príjemcom poistných plnení: plnenie po zániku zmluvy, poistné plnenie pozostalým, dávky v invalidite, vážnej chorobe a úraze, odkupy, anuitné výplaty, bonusy z podielu na zisku, platby v súvislosti s ďalšími pripoisteniami.
- ✓ platby na poistné plnenia, ktoré vzniknú poisťovateľovi pri poskytovaní zmluvných výhod, ktoré sú vyplácané v naturáliách (ak existujú),
- ✓ výdavky, ktoré vznikli pri plnení poistných záväzkov, ako napríklad: administratívne náklady, náklady na správu investícií, náklady na správu poistných udalostí, obstarávacie náklady, režijné náklady. Projekcia nákladov musí zahŕňať budúcu očakávanú infláciu.

Metóda projekcie peňažných tokov zahŕňa aj trhovú hodnotu zmluvných opcií a garancií súvisiacich s poistnými zmluvami.

Zmluvná opcia je definovaná ako právo na zmenu poistného plnenia, ktoré sa môže prijať na základe voľby vlastníka opcie (vo všeobecnosti poistníka) za vopred stanovených podmienok. Uplatnenie opcie záleží na rozhodnutí vlastníka, príkladmi opcií sú:

- ✓ možnosť odkúpenia: poistník má právo úplne alebo čiastočne odkúpiť časť zmluvy a získať vopred definované poistné plnenie,
- ✓ uviedenie zmluvy do splateného stavu: poistník má právo prestať platiť poistné a zmeniť tak výšku poistnej sumy. Platby poistného sa v budúcnosti nesmú opätovne aktivovať (táto zmena je trvalá),
- ✓ možnosť dočasného neplatenia poistného: poistník má právo čiastočne alebo úplne prestať platiť poistné, ale s možnosťou opätovného aktivovania platieb v budúcnosti,
- ✓ možnosť voľby plnenia prostredníctvom anuity: poistník má právo vybrať si medzi vyplatením paušálnej dávky na prežitie alebo rentou pri vopred stanovenej minimálnej miere konverzie.
- ✓ možnosť zmeny zmluvy: poistník má právo zmeny z jednej zmluvy na inú za vopred daných podmienok a vo vopred stanovenom čase,
- ✓ možnosť predĺženia krytia: poistník má právo predĺžiť obdobie krytia po uplynutí pôvodnej zmluvy bez toho, aby predložil ďalšie dôkazy o zdraví,
- ✓ pripísanie podielu na výnosoch: za vopred definovaných podmienok sa klientovi pripíše podiel na výnosoch, ktorý má vopred uvedený vzorec výpočtu.

Finančná garancia sa uplatňuje, ak existuje možnosť odovzdania škody alebo získanie ďalších výhod v dôsledku vývoja finančných premenných (napr.: návratnosť investícií z portfólia základných aktív, výkonnosť indexov a pod.) V prípade garancií je spúšťačím mechanizmus automatický (mal by byť stanovený v podmienkach zmluvy) a teda nezávisí od rozhodnutia poistníka. V nasledujúcom zozname

sú uvedené niektoré príklady bežných finančných garancií, ktoré bývajú uvedené v zmluvách životného poistenia:

- ✓ garantovaný investovaný kapitál: zahŕňa kapitálovú garanciu počiatočnej investície, zvyčajne vo výške stanoveného percentuálneho podielu. Toto je možné považovať za 0% záruku úrokových sadzieb (napr. garantovaný návrat investícií do podielových fondov (IŽP)),
- ✓ garantovaný minimálny výnos z investícií: je poskytnutá záruka na minimálny úrok (napr.: investičné poistenie s garantovaným minimálnym výnosom navýšené o variabilnú nezaručenú výšku podielu na zisku),
- ✓ technická úroková miera: technická rezerva sa zhodnocuje o započítanú technickú úrokovú mieru bez ohľadu na to aký finančný výnos spoločnosť dosiahla.

Ak sa očakáva, že na poistné zmluvy bude pripísaný podiel na výnosoch, toto rozdelenie zisku musí byť zahrnuté aj do projekcie peňažných tokov.

Nasledujúca tabuľka predstavuje najlepší odhad záväzkov zo životného poistenia pred zaistením.

Tabuľka 5-6: Rozdelenie najlepšieho odhadu rezerv v životnom poistení na skupiny činnosti

<i>Najlepší odhad záväzkov zo životného poistenia (v tis. Eur)</i>	Najlepší odhad záväzkov k 31.12.2016	Najlepší odhad záväzkov k 31.12.2017	rozdiel %
(29) Zdravotné poistenie podobné životnému	-2 282	-1 451	831
(30) Poistenie s podielom na zisku	116 212	118 340	2 128
(31) Investičné životné poistenie	123 636	123 903	267
(32) Ostatné životné poistenie	-4 289	-7 004	-2 715
(33) Anuity plynúce z neživotných zmlúv (zdravie)	2 706	2 648	-57
(34) Anuity plynúce z neživotných zmlúv (život)	642	656	14
SPOLU (pred zaistením)	236 624	237 092	468

Najlepší odhad záväzkov v životnom poistení medziročne vzrástol o 0,2%, čo predstavuje 468 tis. Eur oproti roku 2016. Nárast záväzkov je významne ovplyvnený novým obchodom, zmenou nákladových predpokladov a rozdielnym správaním portfólia počas roku 2017 v porovnaní s predpokladom na konci roku 2016.

Analýza zmien najlepšieho odhadu technických rezerv životného poistenia

Upravená hodnota najlepšieho odhadu pre Najlepší odhad za rok 2016, napr. po zmenách v modeli vrátane opráv chýb z predchádzajúceho vykazovaného obdobia s modelom pre 2017

Najlepší odhad Roll forward (Rfw) predstavuje predpokladanú hodnotu Najlepšieho odhadu záväzkov, ktorá vyplýva z portfólia aktívnych poistných zmlúv v roku 2016 ku koncu roka 2017 s predpokladmi za rok 2016.

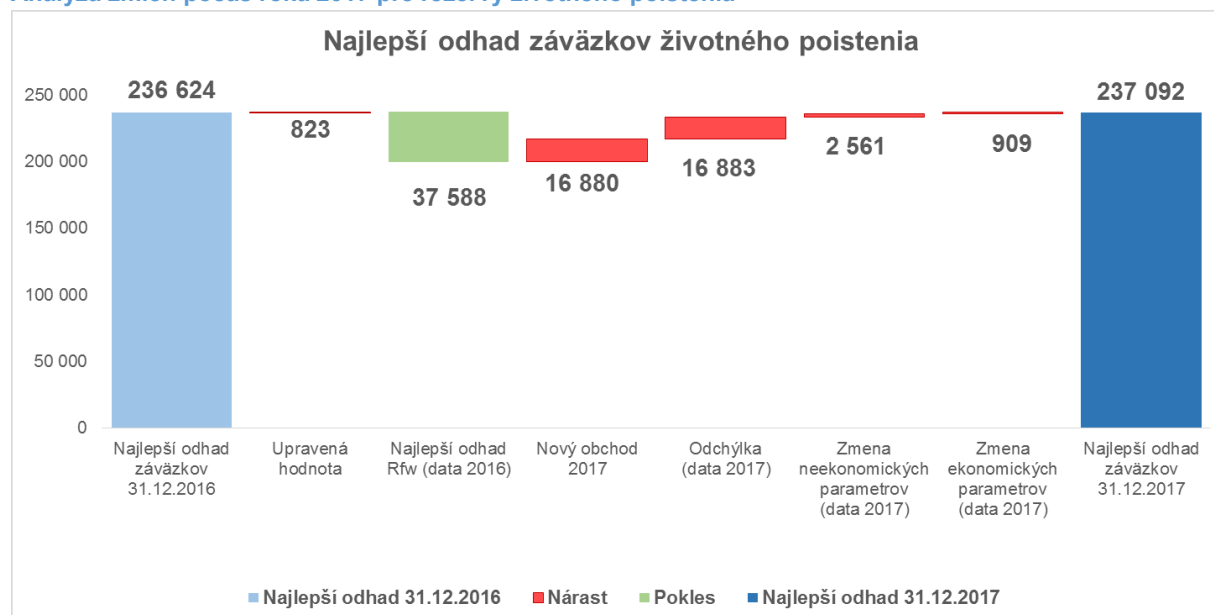
Nový obchod 2017 zahŕňa zmluvy začínajúce v roku 2017 a poistné udalosti vzniknuté v roku 2017

Odchýlka v roku 2017 predstavuje reálnu odchýlku skúsenosti správania sa produktov v portfóliu v porovnaní s predpokladanou hodnotou ku koncu roku 2017, a teda vyplýva z portfólia aktívnych poistných zmlúv v roku 2017 s predpokladmi pre rok 2016 a s modelom pre rok 2017.

Zmena neekonomických predpokladov vyplývajúca z portfólia poistných zmlúv uzatvorených pred rokom 2017 s neekonomickými predpokladmi roka 2017, ale s ekonomickými predpokladmi pre rok 2016 a s modelom pre rok 2017.

Zmena ekonomických predpokladov vyplývajúca z portfólia poistných zmlúv uzatvorených pred rokom 2017 s neekonomickými predpokladmi roka 2017 a s ekonomickými predpokladmi pre rok 2017.

Analýza zmien počas roka 2017 pre rezervy životného poistenia

5.2.1.2. Najlepší odhad rezerv v neživotnom poistení

Rovnaké všeobecné zásady, ako sa uvádzajú pri výpočte technických rezerv v životnom poistení, sa uplatňujú aj v neživotnom poistení.

Pri neživotných záväzkoch sa pri projekcii budúcich peňažných tokov používajú tzv. "techniky podobné neživotnému poisteniu" t.j. nevychádza sa z biometrických parametrov.

Spoločnosť aplikuje výpočty, ktoré sú vykonané oddelene pre "rezervy na poistné" a "rezervy na poistné udalosti":

Rezervy na poistné sa vzťahujú k záväzkom na poistné udalosti, ku ktorým dôjde v budúcnosti po dátume ocenenia, ale počas zostávajúceho obdobia platnosti (doba krytia) existujúcich poistných zmlúv, ktoré má poisťovňa v portfóliu v rámci zmluvných ohraničení.

Výpočet hrubého najlepšieho odhadu rezerv na poistné sa vzťahuje na:

- ✓ očakávané budúce poistné pre existujúce zmluvy,
- ✓ budúce platby **poistného plnenia na existujúcich zmluvách z budúcich poistných udalostí vzniknutých po dátume oceňovania, ktoré sú poistené podľa platných zmlúv,**
- ✓ výdavky (alokované a nealokované náklady na poistné plnenia, ako aj administratívne náklady na platné zmluvy, obstarávacie náklady, režijné náklady, náklady na správu investícií) súvisiace s vyššie uvedeným.

Rezerva na poistné je vypočítaná na základe predpokladu, že portfólio poistných zmlúv v určitej skupine činnosti je dostatočne stabilné, takže nároky na poistné plnenia z minulosti môžu byť použité na odhadovanie pohľadávok, ktoré sa vyskytnú v budúcnosti. Tiež predpoklady týkajúce sa načasovania budúcich peňažných tokov sú založené na skúsenostiach z minulých poistných udalostí.

Rezervy na poistné udalosti, ktoré už vznikli, ale ešte neboli vybavené, bez ohľadu na to, či boli pohľadávky vyplývajúce z týchto udalostí nahlásené alebo nie.

V prípade rezerv na poistné udalosti sa používajú rôzne techniky, v závislosti od výšky škôd/nárokov (malé, veľké a mimoriadne veľké škody). Odhad sa vykonáva pre tie pohľadávky, ktoré sa už vyskytli, ale ktoré neboli k dátumu oceňovania zlikvidované. Najlepší odhad rezerv na poistné udalosti zahŕňa aj rezervy na náklady spojené s likvidáciou udalosti (interné, ako aj na externé náklady).

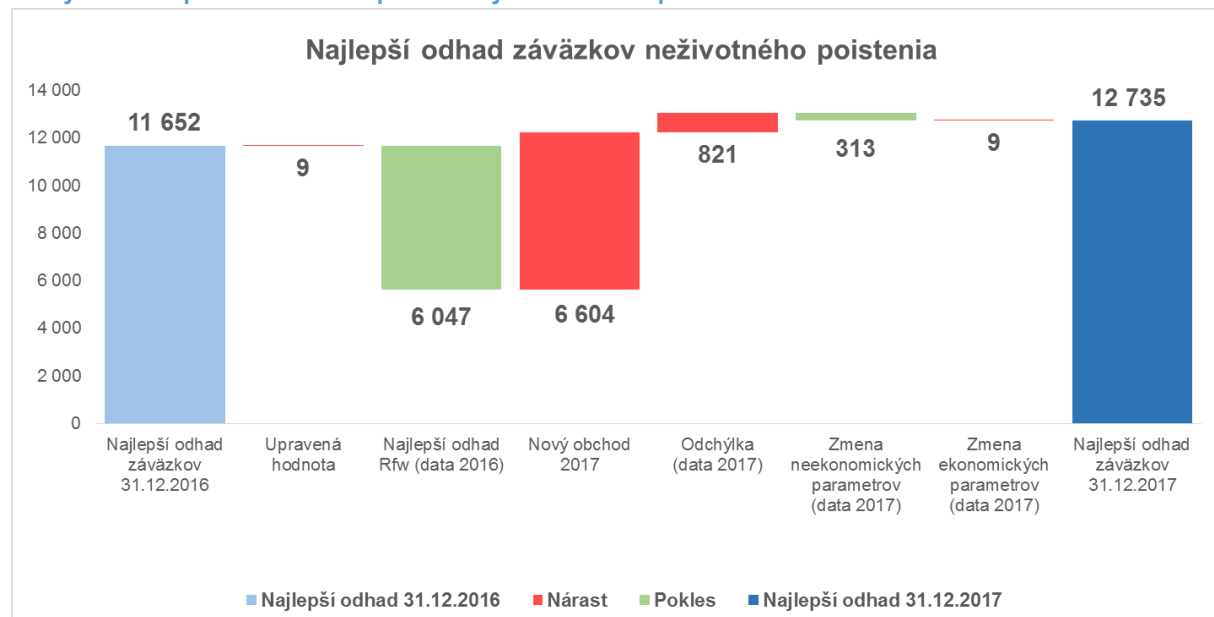
Treba poznamenať, že rezervy na poistné plnenia vo forme anuity (renty) vyplývajúce z neživotného poistenia, najmä poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sú súčasťou životných technických rezerv. Dôvodom je podobný technický základ ako pri životnom poistení.

Tabuľka 5-7: Rozdelenie najlepšieho odhadu rezerv v neživotnom poistení na skupiny činnosti

Najlepší odhad záväzkov z neživotného poistenia (v tis. Eur)	Najlepší odhad záväzkov k 31.12.2016	Najlepší odhad záväzkov k 31.12.2017	Rozdiel
(2) Poistenie zabezpečenia príjmu	379	-1 026	-1 405
(4) Poistenie zodp. za škodu spôs. prevádzkou motor. vozidla	4 702	5 360	658
(5) Ostatné poistenie motorových vozidiel	815	1 786	971
(6) Národné, letecké a dopravné poistenie	-27	19	46
(7) Poistenie proti požiaru a iným majetkovým škodám	4 561	5 287	726
(8) Poistenie všeobecnej zodpovednosti	853	845	-8
(9) Poistenie úveru a kaucie	0	0 0	
(10) Poistenie právnej ochrany	0	0 0	
(11) Asistenčné služby	401	459	58
(12) Rôzne finančné straty	-31	6	37
SPOLU (pred zaistením)	11 652	12 735	1 082

Najlepší odhad záväzkov v neživotnom poistení k 31.12.2017 predstavuje 12 735 tis. Eur a medzioročne vzrástol o 9,3%. V poistení zabezpečenia príjmu nastal pokles najmä vďaka priaznivejšiemu reálnemu vývoju rezervy na poistné oproti predpokladu z konca roku 2016 a poklesu nákladov na likvidáciu poistných udalostí. V poistení motorových vozidiel a v majetkovom poistení nastal v roku 2017 nárast portfólia, s čím rastú aj záväzky Spoločnosti voči poisteným.

Analýza zmien počas roka 2017 pre rezervy neživotného poistenia

Definícia stĺpcov je analogická ako pri záväzkoch životného poistenia.

5.2.2. Oceňovanie podľa účtovnej závierky

Technické rezervy sa vytvárajú v dostatočnej výške na to, aby bola v každom okamihu zabezpečená schopnosť poisťovne uhradiť v plnej miere všetky záväzky poisťovne vyplývajúce z uzatvorených poistných zmlúv.

Spoločnosť vytvára nasledovné poistné rezervy:

- ✓ rezerva na poistné budúcich období,
- ✓ rezerva na neukončené riziká,
- ✓ rezervy na životné poistenie,
- ✓ rezerva na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených,
- ✓ rezervy na poistné plnenia zo životného poistenia,
- ✓ rezervy na poistné plnenia z neživotného poistenia,
- ✓ rezerva na poistné prémie a zľavy.

5.2.2.1. Rezerva na poistné budúcich období

Rezerva na poistné budúcich období sa tvorí pre zmluvy s bežne plateným predpisom poistného a jej výška predstavuje nezaslúženú časť predpisu poistného vzťahujúceho sa na budúce účtovné obdobia. Táto rezerva sa stanovuje ako súčet rezerv vypočítaný týmto spôsobom pre jednotlivé zmluvy metódou „pro rata temporis“. V poisteniach s kapitálovou hodnotou a investičných životných poisteniach je časovo rozlíšená len nerezervotvorná časť poistného (poistné po odpočítaní rezervotvornej zložky), pretože rezervotvorná časť celého poistného je tvorená v rezerve na životné poistenie, resp. rezerve na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených.

5.2.2.2. Rezerva na neukončené riziká

Rezerva na neukončené riziká sa tvorí, ak predpísané poistné, ktoré sa vzťahuje na budúce účtovné obdobie, nie je dostatočné na krytie všetkých poistných plnení z poistných udalostí a nákladov, ktoré nastanú v budúcom období a vzťahujú sa na platné poistné zmluvy.

5.2.2.3. *Rezervy na životné poistenie*

Rezervy na životné poistenie vytvorené Spoločnosťou sú nasledovné:

Individuálna rezerva na životné poistenie je tvorená zo sporiacej časti poistného a z priznaných podielov na prebytkoch. Je evidovaná individuálne k príslušným zmluvám životného poistenia. Táto rezerva nie je zillmerizovaná, k zillmerizácii dochádza až v okamihu výplaty odkupnej hodnoty, resp. pri redukcii poistnej doby. Výnimku tvoria zmluvy produktov Spektrum a KZP Komplet, kde sa obstarávacie náklady umoria v prvých 2 rokoch poistenia vo forme alokačných poplatkov a rezervu tvoria nezáporné kapitálové hodnoty. Rezerva v sebe zahŕňa kapitálové hodnoty jednotlivých poistných zmlúv kapitálového životného poistenia vrátane pripísaných podielov na prebytkoch z minulých rokov, ako aj z bežného roka, akumulované mimoriadne poistné a akumulovaný podiel na zisku poistení s kolektívnou rezervou (eviduje sa individuálne ku každej poistnej zmluve). Rezerva v sebe zahŕňa aj teoretické dotácie do kapitálových hodnôt z dlžných nezaplatených predpisov poistného.

Kolektívna rezerva na životné poistenie s podielom na zisku je rezerva tvorená zillmerizovanými rezervami produktov životného poistenia s kolektívnou rezervou a rezervou na už vyplácané starobné dôchodky (vrátane nákladov na výplatu dôchodkov).

Kolektívna rezerva na životné poistenie bez podielu na zisku predstavuje súbor rezerv vypočítavaných poistno-matematickými metódami s charakterom prospektívnych rezerv, ktoré nezakladajú nárok klienta na podiele na prebytkoch. Sú určené na pokrytie budúcich záväzkov poisťovne vyplývajúcich z oslobodenia od platenia poistného v dôsledku invalidity, vážnej choroby a úmrtia zaopatrovateľa, z vyplácania pozostalostných dôchodkov a z vyplácania dočasnej renty. Ďalej sú v tejto rezerve zahrnuté poistno-matematické rezervy rizikového poistenia pre prípad smrti, rizikového pripoistenia pre prípad smrti a vážnej choroby, pre prípad smrti s klesajúcou poistnou sumou, pre prípad invalidity, pre prípad hospitalizácie, pre prípad práceneschopnosti, pre prípad dočasnej renty a poistno-matematické rezervy určené na pokrytie zvýšeného rizika úmrtia a vážnej choroby tých klientov, u ktorých bola stanovená riziková prirážka.

Rezerva na podiel na zisku predstavuje rezervu na predpokladané podiely na zisku za dané obdobie.

Rezerva na poistenie dlžníkov predstavuje rezervu vypočítanú pre produkty skupinového bankopoistenia. Pre výpočet bol zvolený retrospektívny prístup k výpočtu (uplatňujúci princíp opatrnosti) a pre zjednodušenie kolektívny prístup.

Deficitná rezerva sa vytvára z dôvodu, aby technické rezervy poisťovne boli dostatočné na úhradu záväzkov poisťovne voči poisteným. Deficitná rezerva je vypočítaná ako kladný rozdiel medzi trhovo ocenenými záväzkami vyplývajúcimi z uzatvorených poistných zmlúv životného poistenia a súčtom technických rezerv vzťahujúcich sa k poistným zmluvám životného poistenia ocenených pomocou poistno-matematických predpokladov 1. rádu. Na základe testu primeranosti rezerv k 31. decembru 2017 nevznikla potreba vytvárania deficitnej rezervy a jej konečný zostatok predstavuje 0 Eur.

5.2.2.4. *Rezerva na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených*

Rezerva na krytie rizika z investovania finančných prostriedkov v mene poistených sa tvorí v životnom poistení, kde ekonomické riziko premenlivosti výnosov alebo rastu investovaných prostriedkov nesie výlučne osoba, ktorá uzavrela s poisťovňou poistnú zmluvu o investičnom životnom poistení. Táto technická rezerva je určená ako aktuálna hodnota finančných prostriedkov investovaných v mene poistených za všetky takéto poistné zmluvy v životnom poistení.

5.2.2.5. *Rezervy na poistné plnenia zo životného poistenia*

Tieto rezervy sú určené na krytie záväzkov z poistných udalostí vzniknutých, ale doposiaľ nezlikvidovaných. Tvorba rezerv na poistné plnenia vychádza z toho, že všetky náklady vzniknuté v sledovanom období by mali byť v tomto období aj zaúčtované. Rezervy na poistné plnenia predstavujú odhad celkových nákladov, ktoré vyplývajú z úhrad všetkých poistných plnení za poistné udalosti, ktoré nastali do konca sledovaného obdobia, znížené o už vyplatené poistné plnenia vo vzťahu k týmto

poistným udalostiam. Rezervy zahŕňajú aj predpokladané náklady spojené s vybavením poistných udalostí.

Rezervu na poistné plnenia je možné rozdeliť na:

- ✓ RBNS (Reported But Not Settled) - rezervu na poistné plnenie z poistných udalostí nahlásených do konca sledovaného obdobia, ale v tomto sledovanom období nezlikvidovaných,
- ✓ IBNR (Incurred But Not Reported) - rezervu na poistné plnenie z poistných udalostí vzniknutých, ale do konca sledovaného obdobia nenahlásených.

Výška RBNS rezervy sa určí ako súhrn rezerv vypočítaných pre jednotlivé poistné udalosti.

Výška IBNR sa stanovuje na základe metódy „reťazového rebríka“ pre úrazové pripoistenie (riziká: denné odškodné a smrť následkom úrazu), poistenie spotrebných úverov a leasingu (riziká: smrť, invalidita) a pre riziká smrti, vážnej choroby a oslobodenia platenia od poistného.

Pre riziko trvalých následkov sa IBNR stanovuje na základe metódy očakávaného škodového percenta. Pre ostatné riziká sa IBNR stanovuje (kvôli neexistencii historických dát) ako súčet 3-mesačných rizikových poistných jednotlivých zmlúv.

Pre produkty skupinového bankopoistenia (okrem poistenia spotrebných úverov a leasingu) sa IBNR tvorí ako súčet 1-mesačného rizikového poistného pre kryté riziká (smrť, invalidita) a 3-mesačných rizikových poistných pre kryté riziká (práceschopnosť).

5.2.2.6. *Rezervy na poistné plnenia z neživotného poistenia*

Aj v neživotnom poistení sa vytvárajú RBNS a IBNR rezervy.

Rezervy na poistné plnenia sú vypočítané ako súhrn rezerv stanovených pre jednotlivé poistné udalosti, navýšené o kvalifikovaný odhad očakávaných dodatočných plnení. Rezervy zahŕňajú aj všetky predpokladané náklady spojené s vybavením poistných udalostí a sú znížené o predpokladanú výšku vymáhateľných pohľadávok.

RBNS sa vykazuje pri registrácii poistnej udalosti vo výške očakávaného plnenia. V priebehu likvidácie poistných udalostí sa RBNS rezerva priebežne prehodnocuje, a to podľa výsledkov vyšetrovania rozsahu spôsobenej škody, prípadne na základe vplyvu nových ekonomických, právnych a sociálnych skutočností. RBNS rezerva na poistné plnenie vo forme anuitnej renty sa tvorí na základe poistno-matematických metód.

V prípade produktov s nedostatočnou históriou a povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa pre výpočet IBNR rezervy používa metóda očakávaného škodového percenta. V prípade produktov s dostatočnou históriou je aplikovaná metóda „reťazového rebríka“. IBNR rezerva pre prípad straty zamestnania sa tvorí ako súčet rizikového poistného za posledné tri mesiace.

5.3. Iné záväzky

Iné záväzky predstavujú aktuálne záväzky poisťovne, ktoré vznikli v dôsledku minulých udalostí, vysporiadaním ktorých sa očakáva úbytok vlastných zdrojov poisťovne. Medzi záväzky, iné ako technické rezervy, patria:

1. záväzky vyplývajúce z poistenia a záväzky voči sprostredkovateľom,
2. záväzky vyplývajúce zo zaistenia,
3. záväzky nevyplyvajúce z poistenia a zaistenia (napr. záväzky z dodávateľsko-odberateľských vzťahov),
4. zamestnanecké požitky,
5. odložený daňový záväzok.

Oceňovanie záväzkov v poisťovni je konzistentné s metódami stanovenými v Medzinárodných účtovných štandardoch, ktoré Komisia prijala v súlade s nariadením (ES) č. 1606/2002, okrem prípadu, keď sa vyžaduje používanie špecifickej metódy oceňovania vo vzťahu k záväzku alebo keď je umožnené používať metódy založené na metóde oceňovania, ktorú používa Spoločnosť na zostavenie svojej účtovnej závierky.

Podstatnú časť spomenutých záväzkov predstavujú krátkodobé záväzky, nakoľko ich splatnosť je do dvanástich mesiacov od súvahového dňa.

Suma ostatných záväzkov iných ako sú technické rezervy predstavuje iba 4,9 % z celkovej hodnoty pasív. Rozdiel v oceňovaní záväzkov iných ako technických rezerv v poisťovni podľa IFRS a podľa pravidiel pre oceňovania na účely solventnosti sa týka ocenenia odloženého daňového záväzku, ktorý k 31.12.2017 bol vykázaný vo výške 0 tis. Eur, viď tabuľku 5-8.

Tabuľka 5-8: Rozdiely v ocenení podľa IFRS a pre účely solventnosti k 31. decembru 2017

(tis. Eur)	Hodnota pre solventnosť	IFRS hodnota	Rozdiel
Odložená daň - pasíva	4 208	0	4 208
Celkom za pasíva	4 208	0	4 208

5.4. Alternatívne metódy oceňovania

V prípade oceňovania aktív sa pre väčšinu cenných papierov používajú kótované trhové ceny založené na kritériách pre aktívne trhy a oceňujú sa v zmysle IFRS. Tieto cenné papiere sú oceňované modelom „Marked to market“ ako aktíva úrovne 1.

Pre ostatné cenné papiere, ktoré nie sú ocenené kótovanými cenami na aktívnom trhu, sa používajú interné oceňovacie modely založené na pozorovateľných parametroch trhových premenných, a sú definované ako aktíva úrovne 2.

Nelikvidné vládne a podnikové cenné papiere sú oceňované interným modelom diskontovaných peňažných tokov za využitia základnej úrokovej krivky a úrokových rozpätí, ktoré sú určené na základe parametrov podobných dlhopisov, pre ktoré existuje kotácia trhovej ceny.

Slovenské hypotekárne záložné listy, termínované vklady a zmenky sú oceňované na základe interných modelov a v súlade s internými pravidlami a metodológiou pre finančné nástroje.

Všetky aktíva poisťovne k dátumu 31.12.2017 spadali do úrovne aktív 1 alebo do úrovne 2.

5.5. Ďalšie informácie

V júli 2014, IASB vydala štandard **IFRS 9 Finančné nástroje** na klasifikáciu a oceňovanie finančných nástrojov, ktorý nahrádza požiadavky súčasného štandardu IAS 39 (Finančné nástroje: Vykazovanie a oceňovanie). IFRS 9 Finančné nástroje (2014) je účinný pre účtovné obdobie začínajúce 1. januára 2018 alebo neskôr. Spoločnosť mala v súvislosti s IFRS 9 rozbehnutý projekt, ktorý bol riadený jej materskou spoločnosťou KBC. Systém a proces implementácie bol ukončený v roku 2017, pričom je očakávané menšie vylepšenie v roku 2018. Spoločnosť využije úľavu pre zverejňovanie porovnateľných informácií v súvislosti s prechodom na IFRS 9 k dátumu prvého uplatnenia.

Spoločnosť uplatní nový štandard IFRS 9 pre účtovné obdobie začínajúce 1. januára 2018.

Spoločnosť nevyužije žiadne prechodné opatrenia ohľadne dopadu IFRS 9 na kapitál s cieľom zabezpečiť úplnú transparentnosť.

Prvotné uplatnenie štandardu IFRS 9 bude mať nevýznamný dopad na kapitál Spoločnosti. Spoločnosť uverejní prechodné zverejnenia vo finančných výkazoch k 31.12.2018.

Klasifikácia a oceňovanie finančných aktív podľa IFRS 9 závisí od konkrétneho biznisového modelu a charakteristík zmluvných peňažných tokov finančných aktív. Dopad prvotného uplatnenia súvisí predovšetkým s rozpustením tzv. zamrznutých rezerv.

V máji 2017, IASB vydala **IFRS 17 Poistné zmluvy** účinný pre účtovné obdobie začínajúce 1. januára 2021 alebo neskôr (ešte podlieha schváleniu Európskou úniou), pričom vyžaduje porovnateľné hodnoty. IFRS 17 je nový komplexný účtovný štandard pre poistné zmluvy pokrývajúci účtovanie a oceňovanie, vykazovanie a zverejňovanie. Akonáhle bude účinný, nahradí štandard IFRS 4 (poistné zmluvy), ktorý bol vydaný v roku 2005. IFRS 17 sa vzťahuje na všetky typy poistných zmlúv (životné, neživotné, priame poistenie a zaistenie), bez ohľadu na typ spoločnosti, ktorá ich vydáva, ako aj na určité garancie a finančné nástroje s prvkami dobrovoľnej spoluúčasti. Štandard upravuje aj výnimky. Celkovým zámerom IFRS 17 je poskytnúť užitočnejší účtovný model pre poisťovacie zmluvy, ktorý bude konzistentne využívaný poisťovateľmi, na rozdiel od požiadaviek IFRS 4, ktoré sú z veľkej časti založené na predchádzajúcich lokálnych účtovných politikách. IFRS 17 poskytuje komplexný model pre poisťovacie zmluvy zahŕňajúc všetky relevantné účtovné aspekty. Podstatou IFRS 17 je všeobecný model obohatený o špecifické úpravy pre zmluvy s priamymi znakmi participácie („the variable fee approach“) a zjednodušený prístup („the premium allocation approach“) najmä pre zmluvy na krátke obdobie. V súčasnosti prebieha naprieč celou KBC skupinou analýza dopadu, ktorá je inherentnou časťou IFRS 17 projektu.

6. Riadenie kapitálu

Spoločnosť je v súlade s novými legislatívnymi pravidlami pre výšku kapitálovej primeranosti pre účel solventnosti, nového regulačného rámca pre poisťovateľov v Európe, ktorý bol zavedený 1. januára 2016. Tieto požiadavky kapitálovej primeranosti sú založené na štandardnom vzorci, ktorý vychádza z princípov založených na riziku, ktorým je spoločnosť vystavená, a kedy sa aplikujú parametre dané reguláciou. Cieľom regulácie Solventnosť II je implementovať požiadavky na solventnosť, ktoré lepšie zohľadňujú riziká, ktorým čelia spoločnosti, a zaviesť systém dohľadu, ktorý je konzistentný vo všetkých členských štátoch EÚ.

Minimálny ukazovateľ solventnosti požadovaný regulátorom predstavuje 100%.

Cieľom riadenia kapitálu je dosiahnutie optimálnej rovnováhy medzi regulačnými požiadavkami, očakávaniami trhu, očakávaním akcionárov a manažérskymi ambíciami. Ide o kľúčový proces riadenia, ktorý súvisí so všetkými rozhodnutiami o úrovni a zložení kapitálu. Ciele a koncepcie riadenia kapitálu sa riadia Politikou kapitálovej adekvátnosti poisťovne.

Postupom pre zabezpečenie postačujúcej kapitálovej primeranosti je ročný cyklus plánovania (APC), kedy sa analyzuje kapitálová primeranosť s výhľadom do budúcnosti. Cieľom tohto ročného procesu je vytvoriť integrovaný trojročný plán, v ktorom sa spoločne zohľadňuje stratégia poisťovne, financie, investície a požadovaný kapitál. Počas procesu plánovania sa určuje aj rizikový apetít poisťovne ako systém vyjadrení a postojov predstavenstva poisťovne voči želaným a neželaným rizikovým expozíciám a stanovením limitov rizika na úrovni subjektu.

Spoločnosť vykonáva vlastné posúdenie rizík a solventnosti v súlade s požiadavkami zákona o poisťovníctve a delegovaných nariadení. Cieľom vlastného posúdenia rizík a solventnosti je monitorovať a zabezpečiť, aby sa podnikanie riadilo zdravým a obozretným spôsobom, a aby spoločnosť bola primerane kapitalizovaná z hľadiska jej rizikového profilu a kvality prostredia riadenia rizík a vnútorných kontrol. Proces vlastného posúdenia rizík a solventnosti vo veľkej miere čerpá zo "základných procesov riadenia rizika" a zahŕňa proces tvorby strategického plánu, nastavenie apetítu voči riziku a prebiehajúce podnikateľské aktivity, procesy riadenia rizika a kapitálu. Ak je to potrebné, tieto procesy sa zlepšujú tak, aby zohľadňovali osobitnú povahu poisťovacích činností a spĺňali požiadavky európskej smernice Solventnosť II.

6.1. Vlastné zdroje

Celkové použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti predstavovali 65 381 tis. Eur, čo je hodnota už po úprave o korekciu volatility 287 tis. Eur a očakávanej výplате dividendy. V roku 2017 sa použiteľné vlastné zdroje znížili o 5 121 tis. Eur o 7,3 %.

Použiteľné vlastné zdroje vychádzajú z vlastného kapitálu akcionárov, ktoré sa upravujú o rozdiely v oceňovacích metódach pre účely solventnosti a účtovnými pravidlami. Hodnoty sú uvedené vo výkaze S.23.01.01. Pohyby precenenia počas roka sú vysvetlené rozdielmi v rezerve z precenenia a vplyvu koeficienta volatility. Rezerva z precenenia bola vo výške 37 000 tis. Eur a počas roka 2017 sa znížila o 5 121 tis. Eur. Korekcia volatility sa znížila počas roka o 1 002 tis. Eur z dôvodu nízkych kreditných rozpätí na finančných trhoch.

Tabuľka 6-1: Použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti vrátane korekcie volatility

Solventnosť (tis. Eur)	31.12.2015	31.12.2016
Základné imanie	27 816	27 816
Emisné ážio	564	564
Rezerva z precenenia	40 832	36 713
Celkové použiteľné vlastné zdroje bez korekcie volatility *	69 212	65 093
Koeficient Volatility (VA)	1 290	287
Celkové použiteľné vlastné zdroje vrátane korekcie volatility	70 501	65 381

6.2. Vysvetlenie materiálnych rozdielov vo vlastnom kapitáli

Vysvetlenie významných rozdielov v oceňovaní vlastného kapitálu vykazaného v účtovníctve a vypočítaných pre účely solventnosti sú uvedené v Tabuľkách 6-2 a 6-3.

Tabuľka 6-2: Vlastný kapitál uvedený v účtovnej závierke

Účtovná závierka (tis. Eur)	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
Základné imanie	27 816	27 816	0	0,0%
Emisné ážio	564	564	0	0,0%
Zákonný rezervný fond	5 563	5 563	0	0,0%
Oceňovacie rozdiely dlhopisov na predaj	16 006	14 218	-1 788	-11,2%
Zisk minulých rokov	10 067	11 322	1 255	12,5%
Vlastné imanie vykazané v účtovníctve	60 016	59 483	-533	-0,9%

Vlastné imanie vykazané v účtovníctve v roku 2017 bol 59 483 tis. Eur a počas roka 2017 sa znížilo o 533 tis. Eur z dôvodu zníženia hodnoty oceňovacích rozdielov.

Tabuľka 6-3: Vlastný kapitál pre účely solventnosti

Solventnosť (tis. Eur)	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
Vlastné imanie	60 016	59 483	-533	-0,9%
Dividendy	-8 873	-10 128	-1 255	14,1%
Dlhodobý nehmotný majetok	-1 984	-2 416	-432	21,8%
Oceňovacie rozdiely dlhopisov držaných	11 670	10 302	-1 368	-11,7%
Oceňovacie rozdiely technických záväzkov	14 054	11 977	-2 077	-14,8%
Ostatné (odložená daň)	-5 671	-4 124	1 547	-27,3%
Celkové použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti bez korekcie volatility	69 212	65 093	-4 118	-6,0%
Korekcia volatility	1 290	287	-1 002	-77,7%
Celkové použiteľné vlastné zdroje pre účel solventnosti s korekciou volatility	70 501	65 381	-5 121	-7,3%

Vlastný kapitál vykazaný pre účely solventnosti v roku 2017 bol 65 381 tis. Eur a počas roka 2016 poklesol o 5 121 tis. Eur, hlavný pokles bol spôsobený zmenou oceňovacích rozdielov technických záväzkov spôsobený poklesom úrokových mier, ako aj zmenou v technických parametroch.

Hlavné oceňovacie rozdiely medzi kapitálom vykazaným v účtovníctve a kapitálom vykazaným na účel solventnosti je započítanie oceňovacích rozdielov pre dlhopisy držané do splatnosti, oceňovacie rozdiely

technických rezerv a rozdiel v odloženej dane vyplývajúcej z týchto oceňovacích rozdielov, je odpočítaná plánovaná dividenda v súlade s Politikou kapitálovej adekvátnosti poisťovne.

6.3. Klasifikácia vlastných zdrojov podľa tried

Základné vlastné zdroje poisťovne k 31.12.2017 predstavovali 65 381 tis. Eur. Najväčšiu časť tvorí rezerva z precenenia. Výška použiteľných základných vlastných zdrojov na krytie kapitálovej požiadavky na solventnosť ako aj výška použiteľných základných vlastných zdrojov na krytie minimálnej kapitálovej požiadavky je identická. Všetky položky vlastných zdrojov sú klasifikované v Triede 1.

Tabuľka 6-4: Základné vlastné zdroje rozdelenie do tried

tis. Eur	Spolu	Trieda 1 - neobmedzené	Trieda 1 - obmedzené	Trieda 2	Trieda 3
Kapitál v kmeňových akciách (bez odpočítania vlastných akcií)	27 816	27 816		-	
Emisné ážio súvisiace s kapitálom v kmeňových akciách	564	564		-	
Podriadené účty členov vzájomného poisťovacieho spolku	-		-	-	-
Prebytočné zdroje	-	-			
Rezerva z precenenia	37 000	37 000			
Suma zodpovedajúca hodnote čistých odložených daňových pohľadávok	-				-
Iné položky vlastných zdrojov schválené orgánom dohľadu ako základné vlastné zdroje, ktoré neboli uvedené vyššie	-	-	-	-	-
Celkové základné vlastné zdroje po odpočtoch	65 381	65 381	-	-	-

Poisťovňa nepoužíva žiadne dodatkové vlastné zdroje.

6.4. Kapitálová požiadavka na solventnosť a minimálna kapitálová požiadavka

Kapitálová požiadavka sa v štandardnom vzorci vypočítava z rôznych modulov rizika, poisťovňa používa moduly pre trhové riziko, riziko zlyhania protistrany, upisovacie riziko životného poistenia, upisovacie riziko zdravotného poistenia, upisovacie riziko neživotného poistenia na výpočet základnej kapitálovej požiadavky (tzv. BSCR). Pretože dochádza k prekryvaniu rizík medzi rôznymi modulmi, diverzifikácia znižuje výšku požadovaného kapitálu, ktorý je nižší než pre súčet jednotlivých modulov rizík. Na výpočet celkovej kapitálovej požiadavky je potrebné pridať tri ďalšie komponenty, modul pre operačné riziko a pridať úpravu zohľadňujúcu kapacitu technických rezerv absorbovať straty, a úpravy zohľadňujúcej kapacitu odložených daní absorbovať straty.

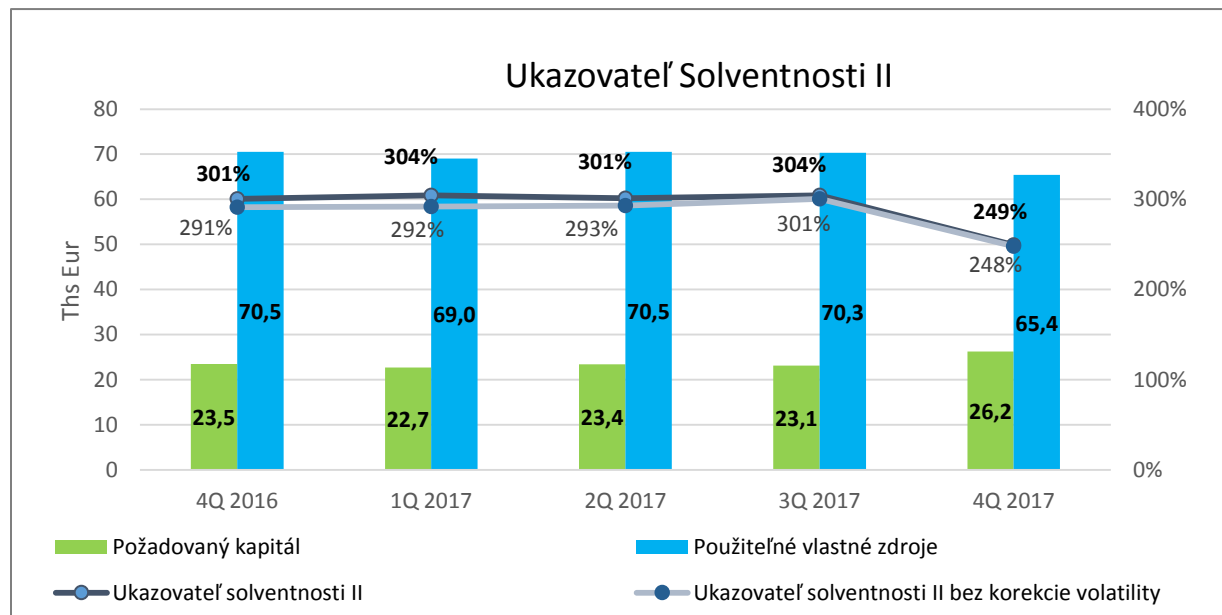
Tabuľka 6-5: Kapitálová požiadavka na solventnosť a minimálna kapitálová požiadavka

tis. Eur	Ukazovateľ solventnosti s korekciou volatility		Ukazovateľ solventnosti bez korekcie volatility	
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
Použiteľné vlastné zdroje	70 502	65 381	69 212	65 094
Kapitálová požiadavka na solventnosť	23 451	26 208	23 771	26 280
Ukazovateľ solventnosti	301%	249%	291%	248%
Použiteľné vlastné zdroje pre minimálnu solventnosť	70 502	65 381	69 212	65 094
Minimálna kapitálová požiadavka na solventnosť	10 184	10 805	10 234	10 817
Ukazovateľ minimálnej solventnosti	692%	605%	676%	602%

Celkové použiteľné vlastné zdroje určené na splnenie kapitálovej požiadavky na solventnosť predstavujú 65 381 tis. Eur, čo vedie k ukazovateľu solventnosti vo výške 249%. Tento ukazovateľ je značne nad požadovaným minimom 100%. Ukazovateľ minimálnej kapitálovej primeranosti bol vo výške 605%.

Pokles ukazovateľa solventnosti sa v roku 2017 zmenil z nasledujúcich dôvodov:

- ✓ technické zmeny vo výpočte schopnosti odložených daní absorbovať straty,
- ✓ technické zmeny ako sú úpravy parametrov a modelov použitých na výpočet technických rezerv ako aj požadovaného kapitálu.

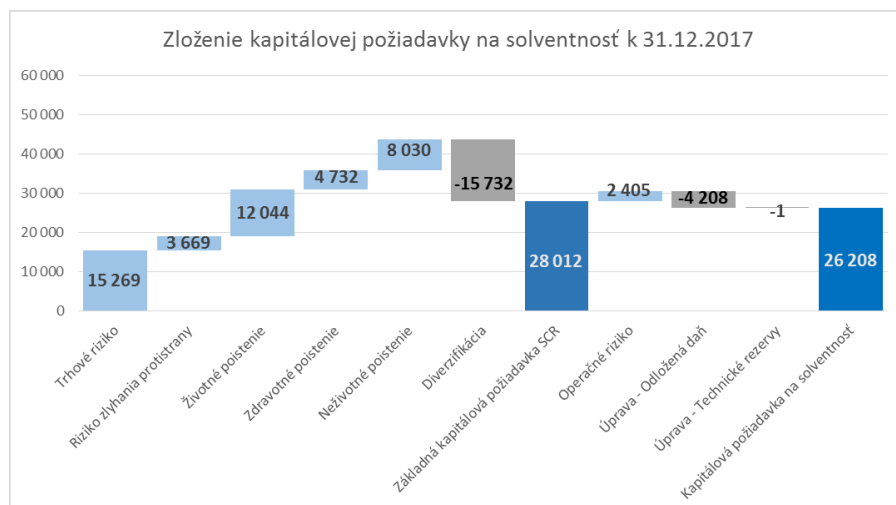
Významné zmeny kapitálovej požiadavky a minimálnej kapitálovej požiadavky sú zobrazené prostredníctvom ukazovateľov kapitálovej primeranosti za štvrťroky roku 2017. Hlavné dôvody sú:

- ✓ **Q4 2016-Q3 2017:** ukazovateľ sa vyvíjal stabilne,
- ✓ **Q3 2017-Q4 2017:** zníženie ukazovateľa solventnosti na 249% zmien popísaných vyššie,

Tabuľka 6-6: Vývoj Kapitálovej požiadavky na solventnosť

	tis. EUR	31.12.2016	31.12.2017	Rozdiel	Rozdiel %
Upisovacie riziko neživotného poistenia		7 067	8 030	963	13,6%
Upisovacie riziko zdravotného poistenia		5 003	4 732	-271	-5,4%
Upisovacie riziko životného poistenia		11 906	12 044	138	1,2%
Trhové riziko		15 094	15 269	175	1,2%
Riziko zlyhania protistrany		3 666	3 669	3	0,1%
Operačné riziko		2 247	2 405	158	7,0%
Kapitálová požiadavka na solventnosť pred diverzifikáciou		44 984	46 149	1 165	2,6%
Diverzifikácia		-15 290	-15 732	-442	2,9%
Úprava zohľadňujúca kapacitu technických rezerv a odložených daní absorbovať straty		-6 243	-4 209	2 034	-32,6%
Kapitálová požiadavka na solventnosť po diverzifikácii		23 451	26 208	2 757	11,8%

Hodnota požadovaného kapitálu zvýšila vo všetkých moduloch okrem modulu pre zdravotné poistenie. Celková hodnota požadovaného kapitálu na solventnosť sa zvýšila o 2 757 tis. Eur, čo je o 11,8 %. K tomu prispel najmä nárast výšky kapitálu pre neživotné poistenie vo výške 963 tis. Eur z dôvodu nárastu portfólia a úprava zohľadňujúca kapacitu odložených daní absorbovať straty. Údaje sú uvedené vo výkaze S.25.01.21.

Uvedený graf zobrazuje hlavné zložky požadovaného kapitálu, modul pre trhovú riziko je jednoznačne najväčším prispievateľom do kapitálovej požiadavky. Na druhej priečke je modul pre riziko upisovania životného poistenia, na tretej modul upisovacieho rizika neživotného poistenia. Treba poznamenať, že celková kapitálová požiadavka pre moduly rizika upisovania predstavuje 57% základného kapitálu pred diverzifikáciou.

Tabuľka 6-7: Minimálna kapitálová požiadavka

	31.12.2016	31.12.2017	rozdiel	rozdiel%
Lineárna minimálna kapitálová požiadavka	10 184	10 805	621	6,1%
Minimálna kapitálová požiadavka	10 184	10 805	621	6,1%

Tabuľka 6-8: Minimálna kapitálová požiadavka pre životné a neživotné poistenie

	životné poistenie				neživotné poistenie			
	31.12.2016	31.12.2017	rozdiel	rozdiel%	31.12.2016	31.12.2017	rozdiel	rozdiel%
Lineárna minimálna kapitálová požiadavka	6 512	6 584	72	1,1%	3 672	4 221	548	14,9%
Minimálna kapitálová požiadavka	6 512	6 584	72	1,1%	3 700	4 221	521	14,1%

Minimálna kapitálová požiadavka bola 10 805 tis. Eur a je stanovená ako lineárna kombinácia životného 6 584 tis. Eur a neživotného poistenia 4 221 tis. Eur.

Spoločnosť nepoužíva vo výpočte kapitálovej požiadavky žiadne zjednodušené výpočty pre moduly a podmoduly rizika v štandardnom vzorci ani žiadne špecifické parametre podniku.

Spoločnosť nevyužíva v procese výpočtu požadovaného kapitálu v podmodule pre akciové riziko prístup založený na durácii.

6.5. Rozdiely medzi štandardným vzorcom a použitými vnútornými modelmi

Poisťovňa sa rozhodla používať na výpočet kapitálovej požiadavky podľa zákona o poisťovníctve štandardný vzorec bez povolených zjednodušení. Poisťovňa nepoužíva vnútorný model vytvorený pre účely solventnosti. Z tohto dôvodu sa neuvádzajú žiadne ďalšie informácie.

6.6. Dodržiavanie minimálnej kapitálovej požiadavky a zásadné nedodržanie kapitálovej požiadavky

Poisťovňa počas roka 2017 nepretržite spĺňala podmienky minimálnej kapitálovej požiadavky a dodržiavala všetky zásadné požiadavky kapitálovej primeranosti vyplývajúce zo štandardnej kapitálovej požiadavky, preto sa neuvádzajú žiadne ďalšie informácie.